

Godina XVI - Broj 5

ZENICA, petak, 22.04.2011.

SKUPŠTINA

99.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i člana 165. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09), Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 5. Sjedenici održanoj 11.04.2011. godine, d o n o s i:

**Z A K O N
O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU**

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

**Član 1.
(Predmet zakona)**

Ovim zakonom, uređuju se organizacija i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva, planiranje i provođenje mjera zaštite od požara, organizacija i funkcioniranje vatrogastva i gašenje požara (vatrogasne intervencije), stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih lica i vatrogasaca, finansiranje i druga pitanja od značaja za organizaciju i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva u Zeničko-dobojskom kantonu (u daljnjem tekstu: Kanton).

**Član 2.
(Pojmovi)**

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, definisani su članom 2. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09, u daljnjem tekstu: Federalni zakon).

DIO DRUGI – ZAŠTITA OD POŽARA I VATROGASTVO**POGLAVLJE I. OPĆI PRINCIPI**

**Član 3.
(Sistem zaštite i spašavanja)**

Zaštita od požara i vatrogastvo čine sastavni dio jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda i drugih nesreća (u daljnjem tekstu: prirodne i druge nesreće) u Kantonu, koji je uređen Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10, u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti i spašavanju) i Zakonom o nadležnostima kantonalnih organa Zeničko-dobojskog kantona u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 9/08, u daljnjem tekstu: Zakon o nadležnostima kantonalnih organa u oblasti zaštite i spašavanja), pa se radi toga zaštita od požara i vatrogastvo organiziraju i funkcioniraju u okviru tog sistema, a vrši se na način predviđen ovim zakonom.

**Član 4.
(Pojam zaštite od požara)**

Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se poduzimaju u cilju sprječavanja izbijanja i širenja požara, njegovog otkrivanja, te zaštite ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, materijalnih, kulturnih, istorijskih i drugih dobara i okoliša (u daljnjem tekstu: materijalna dobra).

Član 5.
(Pojam vatrogastva)

Vatrogastvo obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, kadrovske, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se poduzimaju u cilju gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, te pružanje tehničke pomoći u akcidentnim situacijama.

Član 6.
(Djelatnost od posebnog interesa)

Zaštita od požara i vatrogastvo je djelatnost od posebnog interesa za Kanton, a ostvaruje se na način predviđen ovim zakonom, Federalnim zakonom i podzakonskim propisima donešenim na osnovu Federalnog zakona i ovog zakona i međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na mjere zaštite od požara predviđene ovim zakonom.

Član 7.
(Javnost rada)

- (1) Javnost ima pravo da bude obaviještena o svim pitanjima iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.
- (2) Podaci o stanju zaštite od požara i vatrogastva su javni.

Član 8.
(Opća prava)

- (1) Niko nema pravo da svojim materijalnim dobrima i svojim postupcima, neprovođenjem mjera zaštite od požara propisanih ovim zakonom i drugim propisima, dovodi u opasnost od požara tuđi život i zdravlje i materijalna dobra.
- (2) Svako fizičko lice ima pravo na zaštitu svog života i zdravlja od požara, koja se osigurava, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 9.
(Popularisanje vatrogasne djelatnosti)

- (1) U svrhu popularisanja vatrogasne djelatnosti i značajnijeg poduzimanja aktivnosti u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, ustanovljava se stalna tradicionalna manifestacija pod nazivom MJESECI ZAŠTITE OD POŽARA, koja se održava svake godine tokom maja i oktobra, a organiziraju je i provode vatrogasne jedinice, vatrogasna društva, vatrogasni savezi i organi uprave civilne zaštite u Kantonu, u skladu sa programom koji oni donose.

- (2) Dan vatrogasaca Zeničko-dobojskog kantona je 4. maj- Svjetski dan vatrogasaca.

POGLAVLJE II. PRAVA I DUŽNOSTI ORGANA KANTONA

Član 10.
(Nadležnost Skupštine)

- (1) U okviru Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Kantonu, koji donosi Skupština Kantona na osnovu Zakona o nadležnostima kantonalnih organa u oblasti zaštite i spašavanja, utvrđuju se ciljevi, smjer i strategija razvoja zaštite od požara i vatrogastva u Kantonu, kao sastavni dio tog programa.
- (2) Skupština donosi Plan zaštite od požara Kantona.
- (3) Skupština razmatra organizaciju i funkcioniranje vatrogastva na području Kantona, u okviru Informacije o stanju priprema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, sa mjerama za organiziranje, razvoj i jačanje civilne zaštite u Kantonu.

Član 11.
(Nadležnost Vlade)

Vlada Kantona, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva:

- a) donosi Procjenu ugroženosti od požara za Kanton, u okviru Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća u Kantonu;
- b) predlaže Plan zaštite od požara Kantona i obezbjeđuje njegovu realizaciju;
- c) predlaže Program razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Kantonu, u kojem se utvrđuju i pitanja za zaštitu od požara i vatrogastva za Kanton;
- d) na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite, a na osnovu Programa razvoja zaštite i spašavanja Kantona, donosi godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- e) odlučuje o formiranju zajedničke vatrogasne jedinice za gašenje požara na području Kantona, na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite shodno procjeni ugroženosti od požara i programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva na nivou Kantona;
- f) razmatra stanje zaštite od požara i vatrogastva na području Kantona i utvrđuje odgovarajuće mjere za dogradnju i efikasno funkcioniranje vatrogastva;

- g) planira potrebna finansijska sredstva u Budžetu Kantona za finansiranje potreba zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Kantona;
 - h) na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite utvrđuje istraživačke i razvojne projekte, određuje izvršioce i saradnike za izradu i ocjenu istraživačkih i razvojnih projekata u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i određuje način finansiranja tih projekata;
 - i) osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge potrebe za efikasno funkcioniranje vatrogastva na području Kantona i odgovorna je za funkcioniranje vatrogastva u općinama na području Kantona, u skladu sa ovim zakonom i propisima Kantona;
 - j) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.
- b) izrađuje Procjenu ugroženosti od požara od značaja za Kanton, u okviru Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća za područje Kantona, uz učešće kantonalnih ministarstava;
 - c) priprema Program razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Kantona, u okviru kojeg uređuje pitanja koja se odnose na razvoj zaštite od požara i vatrogastva od značaja za Kanton;
 - d) priprema Plan zaštite od požara Kantona, u saradnji sa kantonalnim ministarstvima;
 - e) predlaže godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za zaštitu od požara i vatrogastvo;
 - f) ostvaruje saradnju sa općinskim službama civilne zaštite na području Kantona u pitanjima od značaja za Kanton i tim službama pruža stručnu i drugu pomoć u oblasti zaštite od požara i organiziranja profesionalnih vatrogasnih jedinica općine;
 - g) organizira, priprema i provodi sve poslove koji se odnose na osnivanje zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice kantona i poduzima mjere na njoj popuni ljudstvom i planiranju i nabavci vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava neophodnih za rad i funkcioniranje te jedinice;
 - h) poduzima i predlaže mjere u oblasti organiziranja i provođenja stručne obuke i osposobljavanja pripadnika vatrogasne jedinice i drugih lica za potrebe vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom i propisima Kantona;
 - i) pruža stručnu i drugu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima formiranim na području Kantona na njihovom osposobljavanju za vršenje poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo, i ostvaruje posebnu saradnju sa pravnim licima koja su formirala vatrogasne jedinice radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa za vatrogastvo;
 - j) vrši inspekcijski nadzor iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u skladu s ovim zakonom;
 - k) ostvaruje odgovarajuću saradnju sa Federalnom upravom civilne zaštite, kao i sa kantonalnim upravama civilne zaštite drugih kantona o pitanjima od zajedničkog interesa za zaštitu od požara i vatrogastvo;
 - l) vrši i druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom.

Član 12.

(Nadležnost ministarstava i drugih organa)

- (1) Kantonalna ministarstva i drugi organi Kantona, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u okviru svog djelokruga rada, organiziraju i provode zaštitu od požara radi zaštite ljudstva i materijalnih dobara koja koriste u svom radu.
- (2) Kantonalna ministarstva, pored poslova iz stava (1) ovog člana, vrše i slijedeće poslove zaštite od požara:
 - a) učestvuju u izradi procjene ugroženosti od požara iz člana 11. tačka a) i programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz tačke c) istog člana, iz oblasti za koju su osnovani;
 - b) u okviru svoje redovne djelatnosti realiziraju zadatke u oblasti zaštite od požara koji su utvrđeni u dokumentima iz tačke a) stav (2) ovog člana, koji se odnose na oblast za koju su osnovani;
 - c) vrše i druge poslove zaštite od požara i vatrogastva, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 13.

(Nadležnost Kantonalne uprave civilne zaštite)

- (1) Kantonalna uprava civilne zaštite, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, vrši slijedeće poslove:
 - a) poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organizovanju i provođenju zaštite od požara i vatrogastva na području Kantona, u skladu sa ovim zakonom;
- (2) Za vršenje poslova iz stava (1) ovog člana u Kantonalnoj upravi civilne zaštite osniva se organizacijska jedinica za zaštitu od požara i vatrogastvo.

POGLAVLJE III. PROGRAMIRANJE RAZVOJA ZAŠTITE OD POŽARA I VATROGASTVA**Član 14.****(Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastvo)**

- (1) Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Kantona vrši se u okviru Programa razvoja zaštite i spašavanja Kantona.
- (2) To programiranje se vrši u skladu sa Procjenom ugroženosti od požara područja Kantona i drugih činjenica važnih za programiranje, na period od najmanje pet godina.
- (3) Sadržaj Programa razvoja zaštite od požara i vatrogastva obuhvata politiku i strategiju i akcione planove u okviru kojih se definiraju vizija, načela i opredjeljenja, ciljevi i područja razvoja za organiziranje i provođenje zaštite od požara i vatrogastva sa svim elementima potrebnim za njegovo usavršavanje i efikasno funkcionisanje, od značaja za Kanton.
- (4) Na osnovu programa iz stava (1) ovog člana, Vlada Kantona na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite, donosi godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadatka utvrđenih za zaštitu od požara i vatrogastvo, što se određuje prema utvrđenim prioritetima.

POGLAVLJE IV. ORGANIZACIJA I FUNKCIONIRANJE, PLANIRANJE I PROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA**Odjeljak A. Organizacija i funkcioniranje zaštite od požara****Član 15.****(Organizacija i provođenje zaštite od požara)**

- (1) Zaštita od požara se organizira i provodi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema članu 36. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10) i Uredbi o tehničkim svojstvima koje građevine moraju zadovoljavati u pogledu sigurnosti te načina korištenja i održavanja građevina ("Službene novine Federacije BiH", broj: 29/07 i 51/08) koji prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara.

- (2) Te građevine i prostori su:

- a) građevine trajno povezane sa tlom koje se sastoje od građevinskog sklopa ili od građevinskog sklopa i ugrađene opreme, kao i samostalna postrojenja trajno povezana sa tlom;
- b) saobraćajne, vodoprivredne i energetske građevine i površine sa pripadajućim instalacijama, telekomunikacijske građevine i instalacije, građevine i instalacije komunalne infrastrukture;
- c) proizvodne i druge privredne građevine i postrojenja, skladišta, sajmišta i slične građevine;
- d) objekti na vodnim površinama (ribogojilišta, plutajuće platforme i sl.);
- e) trgovi, javne površine, javne zelene površine, igrališta, sportske građevine, groblja, deponije otpadaka, javne pijace, skloništa i slične građevine.

- (3) Zaštita od požara se organizira i provodi i za šume, šumska i poljoprivredna zemljišta i ostale prirodne resurse.
- (4) Zaštitu od požara dužni su da organiziraju i provode pravna i fizička lica, organi Kantona i općine i drugi vlasnici ili korisnici građevina i prostora iz stava (2) i šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta iz stava (3) ovog člana (u daljem tekstu: vlasnici ili korisnici građevina i prostora).
- (5) Zaštitu od požara dužni su da organiziraju i provode i građani u svojim stanovima i stambenim zgradama (kućama) i drugim objektima i prostorima koje koriste za svoje potrebe.

Član 16.**(Osnovni nosioci organiziranja i provođenja zaštite od požara)**

- (1) Osnovni nosilac organiziranja i provođenja zaštite od požara je općina, kao jedinice lokalne samouprave i Kanton koji je odgovoran za ta pitanja na području kantona, na način predviđen ovim zakonom.
- (2) Organizacija i funkcioniranje zaštite od požara na području Kantona, utvrđuje se u Planu zaštite od požara Kantona, koji donosi Skupština Kantona, na prijedlog Vlade Kantona.
- (3) Plan zaštite iz stava (2) ovog člana izrađuje se na osnovu Procjene ugroženosti od požara područja Kantona i kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima koji su od značaja za tu zaštitu, s tim da se za plan zaštite Kantona u obzir uzimaju i potrebe utvrđene u procjenama ugroženosti od požara područja općina sa područja Kantona.

Član 17.**(Način izrade i sadržaj plana zaštite od požara)**

- (1) U planu zaštite od požara Kantona utvrđuje se: organizacija zaštite od požara, organizacija i način upotrebe vatrogasnih jedinica, sistem javljanja i obavještanja, postupak u slučaju požara, tehnička oprema i sredstva potrebna za gašenje požara, način snabdijevanja vodom, putevi, prilazi i prolazi za gašenje požara, sadejstvo svih vatrogasnih jedinica koje postoje na području općina, obaveze organa uprave Kantona, rokovi za izvršenje predviđenih zadataka, druga pitanja koja se prema ovom zakonu uređuju planom zaštite od požara, te druge mjere i aktivnosti za uspješno funkcioniranje i unapređivanje zaštite od požara i vatrogastvo i način vršenja nadzora na provođenju zadataka utvrđenih u tom planu.
- (2) Sadržaj i način izrade tog plana vrši se prema propisu iz stava (5) ovog člana.
- (3) U cilju praćenja izvršenja plana zaštite od požara iz stava (1) ovog člana, Vlada Kantona, svake godine do kraja februara razmatra i ocjenjuje njegovu realizaciju i predlaže odgovarajuće izmjene sa novonastalim promjenama koje su važne za zaštitu od požara, kao što su urbanističke i građevinske promjene, kao i promjene namjene građevina i slično i utvrđuje mjere za njegovu potpunu realizaciju, a posebno mjere koje se odnose na osiguravanje neophodnih finansijskih sredstava za realizaciju planiranih zadataka.
- (4) Plan zaštite od požara za vlastite potrebe izrađuju i organi uprave i druge institucije i pravna lica koja se odrede u planu zaštite od požara Kantona, što se vrši prema propisu iz člana 23. ovog zakona, kojim su građevine tih organa i pravnih lica razvrstane u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.
- (5) Način izrade i sadržaj plana zaštite od požara iz stava (1) i (4) ovog člana, te procjene ugroženosti od požara vrši se u skladu sa propisom iz člana 22. stav (4) i člana 158. Federalnog zakona.

Član 18.**(Izvršioци zadataka po planu zaštite od požara)**

Pravna i fizička lica, organi uprave i druge institucije, dužni su izvršavati zadatke utvrđene u Planu zaštite od požara iz člana 17. stav (1) ovog zakona, koji se na njih odnose.

Član 19.**(Dužnosti izvršilaca po planu zaštite od požara)**

- (1) Pravna lica, organi uprave i druge institucije, dužni su Pravilnikom o zaštiti od požara, a u skladu sa

vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada, urediti pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima, i to:

- a) utvrditi način organiziranja i ostvarivanja zaštite od požara, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima;
- b) utvrditi mjere za provođenje i unapređenje zaštite od požara;
- c) propisati način upoznavanja zaposlenih lica sa opasnostima od požara na radnom mjestu, prilikom prijema i raspoređivanja tih lica na radno mjesto, kao i prilikom premještanja sa jednog na drugo radno mjesto;
- d) odrediti dužnosti i odgovornosti svih zaposlenih lica u provođenju propisanih mjera zaštite od požara;
- e) urediti obavezu i način stručnog osposobljavanja zaposlenih lica, za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima, kao i izradu posebnih radnih uputstava za zaposlena lica koja su raspoređena na radna mjesta za koja se, zbog postojanja povećane opasnosti od požara, moraju predvidjeti posebne mjere zaštite od požara;
- f) odrediti odgovorno lice koje će biti zaduženo da se stara o provođenju mjera zaštite od požara utvrđenih pravilnikom o zaštiti od požara s tim da to lice bude posebno stručno osposobljeno za uspješno obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara;
- g) utvrditi sadržaj i način donošenja svog plana zaštite od požara i način provođenja tog plana;
- h) urediti način vršenja unutarne kontrole provođenja predviđenih mjera zaštite od požara i način vođenja evidencije o provođenju propisanih mjera zaštite od požara;
- i) odrediti mjesto i prostore u kojima mora biti zabrana proizvodnje, korištenje i prenošenje otvorene vatre;
- j) utvrditi dužnosti i način ponašanja zaposlenih lica u slučaju pojave požara;
- k) odrediti disciplinsku odgovornost za zaposlena lica zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

(2) Izuzetno, pravna lica sa većim izvorima opasnosti, umjesto lica iz stav (1) tačke f) ovog člana, formirat će stručnu službu zaštite od požara i utvrditi nadležnost te službe, što se vrši u skladu sa propisom iz člana 17. stav (5) ovog zakona.

(3) Pravna lica, organi uprave i druge institucije, dužni su upoznati sva zaposlena lica sa pravilnikom o zaštiti od požara iz stava (1) ovog člana, te provoditi stručnu obuku i osposobljavanje za zaštitu od požara na način predviđen u članu 120. ovog zakona.

Član 20.**(Odgovornost vlasnika ili korisnika građevine i prostora)**

- (1) Vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravitelj stambenog objekta je odgovoran za zaštitu od požara u tim građevinama, odnosno objektima.
- (2) Vlasnik ili korisnik iz stava (1) ovog člana može ovlastiti pravno lice registrirano za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara koje ima odgovarajuće stručne kadrove i opremu i sredstva za vršenje tih poslova, koje će za njihove potrebe provoditi mjere zaštite od požara, što se vrši zaključivanjem ugovora sa tim pravnim licima.
- (3) Za provođenje mjera zaštite od požara u višespratnim građevinama - stambenim objektima, može se ovlastiti upravitelj stambenog objekta, u skladu sa Zakonom o upravljanju i održavanju stambenih i stambeno-poslovnih zgrada („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/08).

Odjeljak B. Planiranje i provođenje mjera zaštite od požara**Član 21.****(Opće mjere za zaštitu od požara)**

- (1) Opće mjere za zaštitu od požara, u smislu ovog zakona su:
 - a) izbor lokacije i dispozicija građevine, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara;
 - b) izgradnja prilaznih puteva i prolaza za vatrogasna vozila i tehniku;
 - c) izgradnja požarnih stepeništa i pomoćnih izlaza;
 - d) osiguranje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara;
 - e) organiziranje osmatračko - dojavne službe, izrada i održavanje protivpožarnih prosjeka i puteva, osiguranje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara, te druge mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru;
 - f) zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja na mjestima i prostorima gdje bi zbog toga moglo doći do požara;
 - g) izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se osigurava sigurnost protiv požara;
 - h) postavljanje uređaja za javljanje, gašenje i sprečavanje širenja požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih i eksplozivnih gasova, para ili prašine u vazduhu i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa;

- i) održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara;
- j) obuka svih zaposlenih lica i građana u praktičnoj upotrebi aparata za gašenje početnog požara, kao i drugih priručnih sredstava i opreme za gašenje požara.

- (2) Opće mjere iz stava (1) ovog člana dužni su provoditi svi vlasnici i korisnici građevina i prostora koje koriste u svom radu.

Član 22.**(Mjere zaštite od požara u oblasti prostornog planiranja)**

- (1) Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko dobojskog kantona osiguraće da se pri izradi dokumenata prostornog uređenja i to: prostornog plana Kantona i prostornog plana područja posebnih obilježja Kantona, predvide prostorne i tehničke mjere zaštite od požara, a naročito:
 - a) uslove za efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara;
 - b) potrebne razmake ili protivpožarnu udaljenost između objekata;
 - c) saobraćajne i manipulativne površine za interventna vozila;
 - d) izvode za dovoljno snabdijevanje vodom za gašenje požara;
 - e) primjenu odgovarajućih materijala koji ne mogu biti uzročnici nastanka i prenosa požara.
- (2) Uz dokumente iz stava (1) ovog člana izrađuje se elaborat zaštite od požara, u kojem se razrađuju mjere iz stava (1) ovog člana.

Član 23.**(Razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara)**

Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije zaštite od požara i provođenja mjera zaštite od požara, sve se građevine razvrstavaju u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara koje propisuje organ iz člana 29. stav (2) Federalnog zakona, a u zavisnosti od namjene građevine, zastupljenog tehničko-tehnološkog procesa, vrste i količine materijala koji se u njima proizvode, prerađuju, prodaju ili skladište, veličine i spratnosti građevine, lokacije građevine, te vrste materijala koji su upotrebljeni za izgradnju građevine.

Član 24.**(Sadržaj projektne dokumentacije)**

- (1) Vrsta i obim mjera za zaštitu od požara za svaku građevinu definišu se u glavnom projektu.
- (2) Pravna lica registrovana i ovlaštena za projektovanje građevina dužna su mjere zaštite od požara, predviđene u glavnom projektu prikazati tako da se na osnovu grafičkih prikaza, proračuna i tekstualnih objašnjenja može ocijeniti funkcionalnost i efikasnost predviđenih mjera zaštite od požara.
- (3) Pravna lica iz stava (2) ovog člana koja su izradila glavni projekat dužna su ga provjeriti na način utvrđen u propisu iz člana 160. tačka 1) Federalnog zakona i nakon provjere izdati potvrdu kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara primjenjene u glavnom projektu izrađene u skladu sa ovim zakonom, uslovima uređenja prostora, tehničkim normativima i standardima.
- (4) Obaveza kontrole iz stava (3) ovog člana odnosi se i na glavni projekat koji su izradila fizička lica ili koja su učestvovala u izradi glavnog projekta, s tim da kontrolu njihovih projekata i izdavanje potvrde obavlja pravno lice registrovano i ovlašteno za te poslove.

Član 25.**(Elaborat zaštite od požara)**

- (1) Pri projektovanju građevina u kojima se proizvode ili uskladištavaju eksplozivne materije, zapaljive tečnosti i gasovi, kao i privrednih i industrijskih građevina u kojima se ugrađuju postrojenja, uređaji i instalacije sa korištenjem zapaljive tečnosti ili gasova, te građevina za kolektivno stanovanje (izuzev građevina individualnog stanovanja), industrijskih građevina i građevina za javnu upotrebu, obavezno se izrađuje elaborat zaštite od požara (u daljem tekstu: elaborat), koji je sastavni dio projektne dokumentacije.
- (2) Elaborat minimalno sadrži:
 - a) procjenu ugroženosti od požara s obzirom na dispoziciju i namjenu građevine, građevinske i tehničko - tehnološke karakteristike;
 - b) izbor tehničkih rješenja, tehnoloških, elektro, mašinskih, građevinskih i drugih mjera u funkciji zaštite od požara;
 - c) izbor mjera, tehničkih rješenja i građevinskih materijala u funkciji evakuacije i spašavanja ljudi i materijalnih dobara sa opisom i uputstvima za postupak evakuacije;
 - d) izbor tehničke opreme i sredstava za gašenje požara, kao i drugih mjera u funkciji gašenja požara (putevi, prolazi, prilazi, snabdijevanje vodom i sl.);

- e) opis organizacije posla i potrebna uputstva u vezi sa primjenjenim mjerama zaštite od požara;
 - f) grafičke prikaze primjenjenih mjera zaštite od požara;
 - g) popis primjenjenih propisa, standarda i normativa, odnosno priznatih i dokumentiranih pravila tehničke prakse u inostranstvu koji nisu regulirani domaćim propisima, a koje je prihvatila Bosna i Hercegovina.
- (3) Elaborat mogu raditi pravna lica koja su registrirana za tu djelatnost, i koja ispunjavaju uslove za projektovanje koji su utvrđeni u Zakonu o prostornom planiranju, koji je naveden u članu 15. stav (1) ovog zakona.

Član 26.**(Primjena mjera zaštite od požara pri projektovanju i gradnji)**

- (1) Pri projektovanju i gradnji građevina i ugradnji priključaka, opreme, uređaja i postrojenja, kao i njihovoj proizvodnji, moraju se predvidjeti i primijeniti mjere zaštite od požara koje će omogućiti:
 - a) smanjenje mogućnosti nastanka požara;
 - b) pravovremeno otkrivanje i obavještanje o požaru;
 - c) efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara (u građevini i izvan građevine);
 - d) ograničavanje širenja vatre i dima;
 - e) efikasno gašenje požara;
 - f) osiguranje saobraćajnih i manipulativnih površina za interventna vozila.
- (2) Izvođač radova na građevini u izgradnji dužan je prije početka građenja sačiniti elaborat zaštite od požara na gradilištu i pribaviti saglasnost inspekcije za zaštitu od požara i vatrogastvo iz člana 135. ovog zakona, te osigurati dovoljno sredstava i opreme za gašenje požara.

Član 27.**(Požarno stepenište)**

- (1) Pri projektovanju stambenih građevina sa četiri ili više nadzemnih etaža, industrijskih građevina, energetskih objekata i građevina za javnu upotrebu (bolnice, hoteli, sportske i druge dvorane, robne kuće, škole, saobraćajne stanice, aerodromi i drugi slični objekti) obavezno se, pored komunikacionog, projektuje i požarno stepenište.
- (2) Požarno stepenište se određuje na osnovu odgovarajućih standarda iz člana 25. stav (2) tačka g) ovog

zakona i analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, rizika od požara i materijalne vrijednosti građevine ili njenog dijela.

Član 28. **(Instalacije i uređaji)**

- (1) Električne, ventilacione, gasne, naftovodne, toplovodne, gromobranske i druge instalacije, uređaji i postrojenja, kao i dimovodi, moraju se projektovati, postaviti odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisima o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja, kao i uputstvima proizvođača o čemu mora postojati dokumentacija.
- (2) Instalacije, uređaji i postrojenja iz stava (1) ovog člana, kao i dimovodi i ložišta mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni, što se utvrđuje atestom o ispravnosti instalacija.

Član 29. **(Mjere zaštite od požara ili eksplozija na instalacijama i uređajima)**

- (1) Instalacije, uređaji i postrojenja iz člana 28. ovog zakona, moraju se projektovati, izrađivati, postavljati, koristiti i održavati tako da opasnosti od požara ili eksplozije budu svedeni na najmanju moguću mjeru dosljednom i pravilnom primjenom odgovarajućih mjera propisanih zakonom, tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja, kao i uputstvima proizvođača.
- (2) Pod odgovarajućim mjerama iz stava (1) ovog člana, podrazumijevaju se mjere koje se direktno ili indirektno mogu dovesti u vezu sa zaštitom od požara i sprečavanje izazivanja ili širenja požara ili eksplozija, a što je u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Član 30. **(Izdavanje rješenja o odobrenju za građenje)**

- (1) Radi dobijanja rješenja o odobrenju za građenje, investitor je dužan uz glavni projekat za građevine iz člana 25. stav (1) i člana 27. stav (1) ovog zakona, priložiti i stručnu ocjenu i mišljenje od ovlaštenog pravnog lica iz člana 31. ovog zakona, da su u tehničkoj dokumentaciji u potpunosti primijenjeni propisi, standardi i drugi normativi zaštite od požara, te da je osigurana funkcionalnost i efikasnost projektom predviđenih mjera zaštite od požara.
- (2) Stručnu ocjenu i mišljenje iz stava (1) ovog člana ne mogu davati pravna lica koja su učestvovala u izradi glavnog projekta.

Član 31. **(Lica ovlaštena za davanje stručne ocjene i mišljenja)**

- (1) Za davanje stručne ocjene i mišljenja iz člana 30. ovog zakona, može se ovlastiti pravno lice registrirano za djelatnost zaštite od požara koje ima u stalnom radnom odnosu odgovarajući broj lica različite struke sa visokom stručnom spremom, najmanje VII stepen, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka i koja raspolažu odgovarajućim uređajima za ispitivanje izdržljivosti i otpornosti materijala i opreme za toplotu i vatru, kao i za ispitivanje funkcionalnosti uređaja, sprava i opreme za gašenje požara, a što se bliže određuju propisom organa iz člana 159. tačka 1) Federalnog zakona.
- (2) Rješenje o ispunjavanju uslova iz stava (1) ovog člana, na zahtjev pravnog lica koje traži to odobrenje donosi organ uprave za prostorno uređenje nadležan za donošenje tog rješenja, uz pribavljeno mišljenje nadležnog organa uprave civilne zaštite.
- (3) Rješenje se izdaje na način predviđen u propisu iz člana 159. stav (1) tačka 1) Federalnog zakona.

Član 32. **(Izdavanje rješenja za upotrebu građevine)**

- (1) Organ uprave nadležan za izdavanje odobrenja za građenje, odnosno izgradnju ili rekonstrukciju i dogradnju i nadogradnju građevine neće izdati to odobrenje ukoliko glavni projekat ne sadrži elaborat zaštite od požara izrađen prema članu 25. ovog zakona.
- (2) U komisiju za tehnički pregled izgrađene ili rekonstruirane, dograđene ili nadograđene građevine, za poslove iz stava (3) ovog člana, a u skladu sa članom 77. stav (7) Zakona o građenju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/05, 2/08 i 15/09) imenuje se i jedan član iz nadležnog organa uprave civilne zaštite ili iz drugog organa ili pravnog lica koga predloži nadležni organ civilne zaštite, a koji ispunjava uslove iz člana 31. stav (1) ovog zakona.
- (3) Odobrenje za upotrebu izgrađene ili rekonstruirane ili dograđene i nadograđene građevine može se izdati tek onda kada član komisije iz stava (2) ovog člana, utvrdi i dokumentira da su provedene i sve mjere zaštite od požara predviđene u elaboratu iz člana 25. stav (2) ovog zakona, kao i odgovarajuća pravila tehničke prakse, a posebno slijedeće:
 - a) primijenjeni građevinski materijali i elementi konstrukcije odgovarajućih požarnih karakteristika i vatrootpornosti koji su atestirani od strane ovlaštenih laboratorija;

- b) osigurana podjela građevine u požarne sektore;
 - c) osigurane propisane karakteristike požarnih i sigurnosnih stepeništa i puteva evakuacije;
 - d) propisno obilježeni putevi evakuacije i izlazi prema požarnim i sigurnosnim stepeništima ili u siguran prostor;
 - e) osigurana funkcionalnost uređaja za odvođenje dima i toplote, protivpožarnih klapni, protivpožarnih vrata, hidrantske mreže, stabilnih instalacija za gašenje požara, uređaja /aparata za gašenje početnog požara, sistema za dojavu požara, sigurnosnog osvjetljenja (pomoćnog i paničnog) i druge predviđene mjere.
- (4) Zabranjeno je korištenje građevine bez upotrebne dozvole, ako su za tu građevinu predviđene mjere zaštite od požara iz stava (3) ovog člana.

Član 33.

(Održavanje i ispitivanje aparata za gašenje početnih požara)

- (1) Korisnici aparata za gašenje početnih požara (u daljem tekstu: aparat) dužni su da osiguraju njihovo održavanje i ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti, u skladu sa propisima o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja i uputstvom proizvođača, odnosno najmanje jednom u šest mjeseci ako takvo uputstvo ne postoji.
- (2) Održavanje i ispitivanje aparata iz stava (1) ovog člana mogu vršiti pravna lica koja su registrirana i ovlaštena za tu djelatnost, a neposredne poslove održavanja i ispitivanja mogu vršiti lica koja su položila stručni ispit iz stava (6) ovog člana i koja imaju odobrenje od proizvođača, s tim da se pod istim uslovima na obavljanju tih poslova mogu angažirati profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice.
- (3) O svakom izvršenom pregledu i ispitivanju sačinjava se zapisnik koji sadrži: datum ispitivanja, identifikacijske podatke aparata, ime i potpis lica koje je izvršilo ispitivanje i nedvosmisleno konstataciju o ispravnosti aparata i taj zapisnik se dostavlja vlasniku aparata.
- (4) Evidenciona kartica se može postaviti ili zalijepiti na aparat samo ako je ispitivan i ispravan.
- (5) Aparat čija se posuda ili neki njen dio moraju ispitivati na pritisak smatra se neispravnim ako ispitivanje iz stava (2) ovog člana nije obavljeno u skladu sa propisom iz stava (6) ovog člana, a aparat za koji ne postoji evidencija o njegovoj ispravnosti smatra se neispravnim.
- (6) Uslove koje moraju ispunjavati pravna lica koja obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održav-

anje aparata, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za lica koja lično (neposredno) obavljaju poslove ispitivanja, servisiranja i održavanja aparata iz stava (1) ovog člana, propisani su posebnim propisom iz člana 39. stav (6) i člana 161. tačka 19) Federalnog zakona.

Član 34.

(Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprečavanje širenja požara)

- (1) Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprečavanje širenja požara, te drugih uređaja i instalacija u funkciji sprečavanja nastanka požara i eksplozije obavljaju se u skladu sa posebnim propisima iz člana 160., 161. i 164. Federalnog zakona, koja se odnose na ta pitanja.
- (2) U proizvodnji, postupcima i uslugama u kojima se koriste uređaji, oprema, sredstva i instalacije iz stava (1) ovog člana, za koje nisu doneseni standardi i propisi Bosne i Hercegovine, mogu se primjenjivati međunarodni standardi i propisi koji se odnose na ta pitanja, a koja je prihvatila Bosna i Hercegovina.
- (3) Za uređaje, opremu i sredstva za koje je posebnim propisima predviđeno odobranje (certificiranje) prije stavljanja u promet, troškove certificiranja snosi proizvođač – ako se radi o domaćoj proizvodnji, odnosno uvoznik ili zastupnik firme iz inostranstva kad se radi o inostranoj proizvodnji.
- (4) Domaći proizvođač, uvoznik ili zastupnik firme iz inostranstva, kao i posrednik u prodaji uređaja, opreme i sredstava iz stava (1) ovog člana, ne smiju prodati krajnjem kupcu navedene uređaje, opremu i sredstva ukoliko nisu certificirani po proceduri predviđenoj posebnim propisima iz člana 45. stav (1) ovog zakona i ako nemaju uputstvo na jednom od službenih jezika u Federaciji.

Član 35.

(Upotreba, skladištenje i promet zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija)

- (1) Zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije ne smiju se upotrebljavati i skladištiti na način koji nije u skladu sa propisanim tehničkim normativima i standardima i koji nije siguran po rukovaoca i okolinu, što je uređeno posebnim propisima iz te oblasti.
- (2) Prijevoz zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija vrši se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast prevoza opasnih materija.

Član 36.**(Prodaja zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija)**

Proizvođač ili prodavac ne smije staviti u prodaju zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije, ako nisu upakovane u propisanu ambalažu koja je označena odgovarajućim oznakama opasnosti i ako ne posjeduje propisanu dokumentaciju izdatu od strane proizvođača na jednom od službenih jezika u Federaciji, što se vrši u skladu sa propisima kojima je uređena ta materija.

Član 37.**(Zaštita od požara u saobraćaju)**

Pri prijevozu ljudi i životinja, kao i transportu roba u cestovnom, željezničkom, riječnom, jezerskom i avionskom saobraćaju i transportu cjevovodima, moraju se provoditi propisane mjere zaštite od požara.

Član 38.**(Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu)**

- (1) Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu organizira se i provodi u skladu sa propisima koji se odnose na šume, šumsko i poljoprivredno zemljište, s tim što se mora postupiti i prema odredbi člana 21. stav (1) tačka e) ovog zakona.
- (2) Odgovornost za zaštitu od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu imaju sva pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i organi uprave Kantona koji su nadležni za šume i šumska zemljišta, te poljoprivredno zemljište.
- (3) Ako zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu nije uređena propisima iz stava (1) ovog člana, zaštita od požara se organizira i provodi u skladu sa ovim zakonom.

Član 39.**(Zaštita od požara prirodnog i kulturno – istorijskog naslijeđa)**

- (1) Zaštita od požara prirodnog i kulturno – istorijskog naslijeđa organizira se i provodi u skladu sa planom zaštite od požara koji su dužni da izrade i provode nadležni organi, pravna lica i druge institucije kojima su data na korištenje i upravljanje zaštićena područja prirode i kulturno – istorijskog naslijeđa, u skladu sa propisom iz člana 17. stav (5) ovog zakona.

- (2) Planovi iz stava (1) ovog člana ažuriraju se svake godine najkasnije do kraja februara tekuće godine.

Član 40.**(Vatrogasno dežurstvo)**

- (1) Vatrogasno dežurstvo se organizira i provodi u uslovima povećane požarne opasnosti, što se odnosi na slijedeće situacije:
 - a) na mjestima na kojima se privremeno skladište zapaljive tečnosti i gasovi u količini do 5 m³, što organizira vlasnik ili korisnik građevine;
 - b) na privremenim mjestima koja nisu za to predviđena, na kojima se izvode radovi zavarivanja, rezanja i lemljenja, upotrebom opreme, aparata i uređaja sa otvorenim plamenom i koji varniče, a koji mogu prouzrokovati nastajanje i širenje požara, što organizira izvođač tih radova;
 - c) za objekte i prostore u kojima se organiziraju sportske, privredne, zabavne, političke i druge manifestacije na kojima se očekuje veći broj posjetilaca, što organiziraju organizatori tih manifestacija;
 - d) u šumama i na šumskom zemljištu namjenjenim za izletišta, u dane praznika i druge neradne dane, Kantonalna uprava za šumarstvo je dužna obezbijediti dežurnu čuvarsku službu;
 - e) na područjima na kojima se nalaze šume, šumsko ili poljoprivredno zemljište, koja su klasificirana u I i II stepen ugroženosti od požara, utvrđene u propisima iz te oblasti što organiziraju vlasnici ili korisnici tih prostora;
 - f) na prostorima i objektima koji se odnose na zaštićena područja prirode i kulturno - istorijskog naslijeđa, organizira organ uprave, pravno lice i druga institucija kojima su dati na korištenje i upravljanje ti prostori i objekti.
- (2) Vatrogasno dežurstvo iz stava (1) ovog člana, mogu obavljati profesionalni i dobrovoljni vatrogasci ili druga lica osposobljena za tu zaštitu u skladu sa programom obuke iz člana 120. stav (6) ovog zakona.
- (3) Vlasnici ili korisnici objekata i prostora iz stava (1) ovog člana mogu organizirati to dežurstvo samostalno ili angažirati pravno lice ili agenciju koja se profesionalno bavi tim poslovima.
- (4) Za dežurstvo iz stava (1) tačka c) ovog člana potrebno je sačiniti plan preventivnog osiguranja u kojem se određuje vatrogasno dežurstvo, odnosno broj dežurnih profesionalnih ili dobrovoljnih vatrogasaca, potrebna oprema, uređaji i druga sredstva potrebna za zaštitu od požara i plan evakuacije. Za

vrijeme trajanja sportske, privredne, zabavne, političke ili druge manifestacije, sva vrata na putevima evakuacije moraju biti otključana, a putevi evakuacije prohodni.

- (5) Za dežurstvo iz stava (1) tačka d) i e) ovog člana, organizira se osmatračko - dojavna služba, što se vrši u skladu sa posebnim propisom kojim je uređena ova materija, a dežurstvo iz stava (1) tačke f) ovog člana organizira se kao stalno dežurstvo.
- (6) Vatrogasno dežurstvo mora trajati sve dok traje potreba zbog koje je dežurstvo i određeno.

Član 41.

(Ispravnost i funkcionalnost uređaja, opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara)

- (1) Vlasnik ili korisnik građevine mora prije početka upotrebe ugrađenog sistema aktivne zaštite od požara pribaviti potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti sistema, kao i vršiti njegovu stalnu tehničku kontrolu, u skladu sa ovim zakonom, tehničkim propisima i uputstvima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja.
- (2) Nakon obavljenog ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti, pravno lice koje je izvršilo ispitivanje izdaje potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti, te kopiju potvrde dostavlja inspekciji za zaštitu od požara i vatrogastvo iz člana 135. ovog zakona, koja o tome vodi evidenciju, s tim da ispitivanje ne može vršiti pravno lice koje je ugradilo sistem aktivne zaštite od požara.
- (3) Potvrdu iz stava (2) ovog člana izdaje pravno lice koje ispunjava uslove za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti, s tim što je to lice dužno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti vršiti prema propisima iz stava (1) ovog člana.
- (4) Obim i postupak provjere i ispitivanja, sadržaj potvrde o ispravnosti i funkcionalnosti ugrađenog sistema aktivne zaštite od požara, kao i uslove koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše te poslove, uređuju se propisom iz člana 159. stav (1) tačka 5) Federalnog zakona.

Član 42.

(Održavanje u ispravnom stanju i kontrola ispravnosti uređaja za dojavu i gašenje požara)

Vlasnik ili korisnik građevine u kojoj je ugrađen sistem za dojavu i gašenje požara, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje, uređaji za sprečavanje širenja požara, instalacije i uređaji izvedeni u protiveksplozijskoj zaštiti, dužan je osigurati njihovo redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prema ovom zakonu, tehničkim propisima

i uputstvima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja, a najmanje dva puta godišnje, o čemu mora voditi evidenciju i posjedovati dokumentaciju.

Član 43.

(Protočni kapacitet i pritisak vode u hidrantskoj mreži)

- (1) Javno preduzeće ili drugo pravno lice koje upravlja vodovodnom i hidrantskom mrežom, dužno je pri izgradnji, rekonstrukciji i korištenju ovih mreža, osigurati propisani protočni kapacitet i pritisak vode u hidrantskoj, odnosno vodovodnoj mreži za potrebe gašenja požara u skladu sa tehničkim normativima.
- (2) Javna preduzeća ili druga pravna lica dužna su stalno održavati u ispravnom stanju hidrantsku mrežu iz stava (1) ovog člana, o čemu vode odgovarajuću evidenciju i o tome izvještavaju nadležnu profesionalnu vatrogasnu jedinicu.
- (3) Vlasnici građevina i prostora i upravitelji stambenih objekata u kojima je po projektnoj dokumentaciji predviđena i ugrađena unutrašnja i vanjska hidrantska mreža dužni su je stalno održavati u ispravnom stanju, baš kao i vodovodnu mrežu u tim objektima i redovno vršiti kontrolu ispravnosti te mreže u skladu sa tehničkim propisima, o čemu vode odgovarajuću evidenciju.

Član 44.

(Održavanje instalacija)

- (1) Vlasnici građevina i prostora i upravitelji stambenih objekata dužni su održavati u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, gasne, ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta koji mogu prouzrokovati nastajanje i širenje požara, u skladu sa tehničkim normativima i uputstvima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja o čemu moraju voditi evidenciju i posjedovati odgovarajuću dokumentaciju.
- (2) Ako se ne može utvrditi vlasnik iz stava (1) ovog člana, obaveze utvrđene u tom stavu, preuzima korisnik građevine, odnosno prostora.

Član 45.

(Certifikat o usklađenosti opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara s propisima i standardima)

- (1) Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara prije stavljanja u promet moraju biti usklađena sa zahtjevima važećih propisa i standarda, što se dokazuje certifikatom o usklađenosti.

- (2) Izgled i način postavljanja certifikacionog znaka mora biti u skladu sa odgovarajućim propisima iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ocjenjivanje usklađenosti opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara može obavljati organ za ocjenjivanje usklađenosti kojeg ovlasti organ iz člana 51. stav (3) Federalnog zakona, u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usklađenosti („Službeni glasnik BiH“, broj: 45/04)
- (4) Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara, koja ne ispunjavaju uslove iz stava (1) i (2) ovog člana, ne smiju se stavljati u promet i upotrebu.

Član 46. (Osiguranje od požara)

- (1) Osiguranje građevina od požara i eksplozija, koje vrše društva za osiguranje sastavni je dio sistema zaštite od požara.
- (2) Društva za osiguranje mogu vršiti osiguranje građevine pod uslovima da su na građevini primijenjene sve mjere zaštite od požara predviđene ovim zakonom.
- (3) Osiguraničnik požarnog rizika koji koristi građevine i prostore u kojima može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje i objekti sa posebno rizičnim požarnim opterećenjem, mora se osigurati od odgovornosti za štetu koju može nanijeti trećim licima, općini ili Kantonu, odnosno bližim i daljnjim susjedima (odgovornost iz djelatnosti).

Član 47. (Uslovi osiguranja od požara)

- (1) Radi otklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje, društva za osiguranje dužna su pri utvrđivanju uslova osiguranja, odnosno zaključenja ugovora o osiguranju sa vlasnicima ili korisnicima građevine ili prostora, utvrditi stanje zaštite od požara u odnosu na propise i pravila tehničke prakse i na osnovu toga predvidjeti mjere kojima je svrha uklanjanje uzroka nastanka požara i smanjenje njihovih posljedica, ako su takve mjere potrebne, a u vremenu trajanja osiguranja kontrolirati njihovu provedbu i o tome voditi evidenciju.
- (2) Društvo za osiguranje može poslove utvrđivanja stanja zaštite od požara i planiranje potrebnih mjera zaštite od požara iz stava (1) ovog člana, povjeriti pravnom ili fizičkom licu specijaliziranom i registriranom za poslove zaštite od požara.
- (3) Društvo za osiguranje neće osigurati građevine i prostore osiguranika dok se ne otklone propusti i

nedostaci koji za posljedicu mogu imati dovođenje u opasnost tuđi život i materijalna dobra od izbijanja požara.

Član 48. (Informacioni sistem zaštite od požara)

- (1) Kantonalna uprava i općinske službe civilne zaštite, u okviru operativnih centara civilne zaštite, organiziraju funkcionalni dio informacionog sistema za zaštitu od požara i vatrogastvo.
- (2) Pravna lica, državni organi i druge institucije i građani dužni su operativnim centrima civilne zaštite dostavljati podatke o događajima koji se odnose na pojave požara i eksplozija, širenje požara, uzrocima nastanka požara, objektima i prostoru koji je ugrožen požarom, vatrogasnim jedinicama i drugim snagama angažiranim na gašenju požara, posljedicama koje su nastale i drugim podacima na području koje je ugroženo požarom ili eksplozijom.
- (3) Propis o sadržaju baze podataka informacionog sistema iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, te načinu dostavljanja, obrade i objavljivanja podataka iz stava (2) ovog člana, koji nisu obuhvaćeni Pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/07), kao i način organiziranja dežurstva za potrebe profesionalnih vatrogasnih jedinica, donosi se na način propisan članom 54. stav (3) Federalnog zakona.
- (4) Pravna lica, organi uprave i druge institucije dužni su voditi evidenciju o požarima i eksplozijama na svojim građevinama i materijalnim dobrima što se vrši prema propisu iz stava (3) ovog člana.

Član 49. (Statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva)

Kantonalna uprava civilne zaštite predlaže statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, za svoje područje

POGLAVLJE V. ORGANIZACIJA I FUNKCIONIRANJE VATROGASTVA

Odjeljak A. Vatrogasna djelatnost

Član 50. (Vatrogastvo kao obavezna javna služba)

Vatrogastvo je obavezna javna služba čija je osnovna djelatnost zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara

od požara i čije trajno i neometano obavljanje osigurava Kanton i općina, na način predviđen ovim zakonom.

Član 51. (Funkcija vatrogasne djelatnosti)

Vatrogasna djelatnost je stručna i humana djelatnost koja je u funkciji zaštite osnovnih ljudskih prava na život i materijalna dobra, pa stoga predstavlja poseban javni interes za Kanton.

Član 52. (Vatrogasna djelatnost)

- (1) Vatrogasna djelatnost obuhvata aktivnosti na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i eksplozijom, pružanju tehničke pomoći u nezgodama i opasnostima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama, učešće u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, kao i obavljanju drugih poslova vezanih za zaštitu i gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.
- (2) Vatrogasnu djelatnost obavljaju vatrogasne jedinice, vatrogasna društva i vatrogasni savezi, u skladu sa nadležnostima koje su utvrđene ovim zakonom i drugim propisima Kantona i općine.

Član 53. (Osnovni nosioci organiziranja, pripremanja i provođenja vatrogasne djelatnosti)

Osnovni nosilac organiziranja, pripremanja i provođenja vatrogasne djelatnosti na području Kantona su općina i Kanton, što se ostvaruje na način predviđen ovim zakonom.

Odjeljak B. Vatrogasne snage

Član 54. (Struktura vatrogasnih snaga)

- (1) Struktura vatrogasnih snaga utvrđuje se u skladu sa procjenom ugroženosti od požara i kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima općine, Kantona i pravnog lica i određuje se prema zadacima iz stava (2) ovog člana.
- (2) Struktura vatrogasnih snaga iz člana 55. stav (1) ovog zakona, organizira se i raspoređuje na području općine i Kantona na način da zadovolje slijedeće zadatke u zaštiti od požara:

- a) potpunu pokrivenost cijelog područja općine i Kantona;
- b) zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno - istorijskog naslijeđa;
- c) gašenje šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru;
- d) potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom, željezničkom, riječnom, jezerskom i vazdušnom saobraćaju;
- e) efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama.

Član 55. (Vatrogasne snage)

- (1) Vatrogasne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području Kantona su:
 - a) profesionalne vatrogasne jedinice, koje osniva općina i Kanton, predstavljaju osnovne snage za vatrogastvo;
 - b) dobrovoljne vatrogasne jedinice koje osnivaju dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne jedinice pravnih lica predstavljaju dopunske snage za vatrogastvo;
 - c) jedinice i povjerenici civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, organi uprave civilne zaštite, štabovi civilne zaštite, koje djeluju u toku izvođenja vatrogasne intervencije, a prema potrebi i u drugim situacijama;
 - d) operativni centri civilne zaštite općine i Kantona osiguravaju komunikacijsko - informacijsku podršku štabovima civilne zaštite i drugim organima koji rukovode akcijama zaštite na području ugroženom od požara.
- (2) Profesionalnu vatrogasnu jedinicu čine vatrogasci koji se nalaze u radnom odnosu u organima uprave civilne zaštite općine i Kantona.

Član 56. (Osnivanje profesionalnih vatrogasnih jedinica)

- (1) Profesionalne vatrogasne jedinice su osnovne snage u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom koje obavezno osnivaju općine i Kanton, s tim da svaka općina ima vlastitu profesionalnu vatrogasnu jedinicu ili ispostavu zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona na svom području.

- (2) Osnivanje profesionalne vatrogasne jedinice, njena veličina i razmještaj na području, vrši se u skladu sa procjenom ugroženosti od požara područja općine, odnosno Kantona i njihovim kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima i potrebama za efikasno funkcioniranje jedinice.
 - (3) Osnivanje i razmještaj profesionalne vatrogasne jedinice prema stavu (2) ovog člana i njenih ispostava na području općine i Kantona vrši se tako da ta jedinica, odnosno ispostava može u svakom trenutku i u svim uslovima osigurati blagovremeno i efikasno gašenje požara na cijelom području općine i Kantona i spasiti ljude i materijalna dobra koja su ugrožena požarom ili eksplozijom.
 - (4) Vatrogasne jedinice iz stava (1) ovog člana mogu se osnivati kao odjeljenje, vod, četa i brigada, što se određuje aktom o osnivanju jedinice.
- područja općine, koja raspolažu odgovarajućim ljudskim i tehničkim sredstvima i opremom za gašenje požara koja se mogu koristiti za rad vatrogasne jedinice.
- (2) U osnivanju zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice iz stava (1) tačke a) ovog člana, mogu učestvovati sve ili pojedine općine sa područja Kantona, a naročito male i ekonomski nerazvijene općine koje nemaju uslova da osnuju svoju samostalnu profesionalnu vatrogasnu jedinicu. Inicijativu za osnivanje zajedničke jedinice mogu dati općinski načelnici ili Vlada Kantona.
 - (3) Odgovornost za osnivanje profesionalne vatrogasne jedinice Kantona i općine, prema stavu (1) ovog člana, imaju Vlada Kantona i općinski načelnik, što se ostvaruje na način utvrđen u članu 58. stav (1) ovog zakona.

Član 57.

(Način osnivanja profesionalne vatrogasne jedinice)

- (1) Općina kao jedinice lokalne samouprave i Kanton, imaju pravo i dužnost da osiguraju zaštitu života i zdravlja ljudi i materijalnih dobara od požara na svom području, što se ostvaruje osnivanjem profesionalnih vatrogasnih jedinica na jedan od načina predviđenih u ovoj odredbi. Te jedinice se mogu osnovati na slijedeći način:
 - a) Kanton osniva profesionalnu vatrogasnu jedinicu onda kada se na osnovu Procjene ugroženosti od požara područja Kantona uvažavajući i pokazatelje iz procjena ugroženosti od požara općina sa područja Kantona procijeni da ti pokazatelji opredjeljuju njeno osnivanje s tim da se obavezno uzimaju u obzir i raspoloživi kadrovski, materijalni, finansijski i drugi uslovi kojima raspolaže Kanton i općine i da je racionalno i ekonomično osnovati zajedničku vatrogasnu jedinicu Kantona. Na osnovu tako utvrđenih pokazatelja Vlada Kantona i općinski načelnici sa područja Kantona odlučuju o osnivanju zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice na nivou Kantona, za potrebe Kantona i svih ili pojedinih općina sa područja Kantona koji učestvuju u osnivanju te jedinice;
 - b) općina koja na osnovu osnivanja zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice na način predviđen u stavu (1) tačke a) ovog člana, ne riješi pitanje vatrogasne jedinice za svoje potrebe, dužna je osnovati vlastitu profesionalnu vatrogasnu jedinicu. Tu jedinicu općina može u cjelini osnovati samostalno ili kao zajedničku jedinicu u sporazumu sa jednom ili više susjednih općina ili sa jednim ili više pravnih lica, sa

Član 58.

(Način osnivanja profesionalne vatrogasne jedinice općine)

- (1) Pri odlučivanju o osnivanju profesionalne vatrogasne jedinice, njenoj veličini i potrebnim sredstvima i opremi za gašenje požara, općina se opredjeljuje za onaj način osnivanja tih jedinica iz člana 57. ovog zakona, koji najbolje zadovoljava potrebe općine utvrđene u njihovim procjenama ugroženosti od požara područja općine, kao i njenim materijalnim, finansijskim, kadrovskim i drugim mogućnostima i koji može osigurati racionalno i efikasno gašenje požara na području cijele općine.
- (2) O pitanjima iz stava (1) ovog člana odlučuju općinski načelnici i Vlada Kantona na prijedlog organa uprave civilne zaštite općine, odnosno Kantona.
- (3) Odluku o osnivanju vatrogasne jedinice općine donosi općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika.

Član 59.

(Način osnivanja zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice)

- (1) Zajednička profesionalna vatrogasna jedinica iz člana 57. stav (1) tačka a) ovog zakona, osniva se sporazumom koji zaključuju Vlada Kantona i općinski načelnici, koji učestvuju u osnivanju zajedničke jedinice.
- (2) U sporazumu iz stava (1) ovog člana utvrđuje se veličina vatrogasne jedinice, razmještaj ispostava te jedinice na način da u svakoj općini obavezno bude najmanje jedna ispostava te jedinice sa neophodnim brojem vatrogasaca čiji se broj određuje prema procjeni ugroženosti od požara općine, način popune

jedinice ljudstvom, opremom i tehničkim sredstvima, način upotrebe jedinice u vatrogasnim intervencijama, komandovanje jedinicom, međusobne obaveze Kantona i općina, način finansiranja jedinice i sva druga pitanja važna za organizaciju i funkcioniranje zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona i općina.

- (3) U sporazumu iz člana 57. stava (1) tačke b) ovog zakona, koji se odnosi na osnivanje zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice dvije ili više općina, odnosno općine sa pravnim licima utvrđuje se veličina jedinice, njen razmještaj na području općine, međusobne obaveze općine i pravnog lica, način popune jedinice ljudstvom, opremom i tehničkim sredstvima, način upotrebe jedinice u vatrogasnim intervencijama, komandovanje jedinicom, organizaciju informacijsko - komunikacijske podrške i veze, način finansiranja jedinice i sva druga pitanja važna za organizaciju i funkcioniranje te zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice na području općine.
- (4) Sporazum iz stava (3) ovog člana zaključuju općinski načelnici općina koje osnivaju zajedničku jedinicu, odnosno općinski načelnik i nadležni organ pravnog lica, ako se jedinica osniva sa tim licem ili više pravnih lica.

Član 60.

(Sjedište profesionalne vatrogasne jedinice)

- (1) U aktu o osnivanju vatrogasnih jedinica iz člana 57. ovog zakona, sjedište ispostava zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona na području općine, kao i općinskih profesionalnih vatrogasnih jedinica mora biti tako određeno da je svaka vatrogasna jedinica i njena ispostava u stanju početi sa gašenjem požara u svakom dijelu Kantona, odnosno općine u što kraćem mogućem roku od trenutka dojava požara, s tim da se minimalni rok za izlazak na intervencije bliže utvrđuje u Planu zaštite od požara Kantona i općine imajući u vidu udaljenost pojedinih mjesta od sjedišta jedinice, odnosno ispostave.
- (2) U cilju ostvarivanja roka za početak gašenja požara iz stava (1) ovog člana, popuna profesionalnih vatrogasnih jedinica općine i Kantona ljudstvom, vrši se po pravilu, na teritorijalnom principu.

Član 61.

(Poslovi profesionalne vatrogasne jedinice)

Profesionalne vatrogasne jedinice vrše slijedeće operativne i druge poslove:

- a) gase požar i spašavaju ljude i materijalna dobra ugrožena požarom i eksplozijom na otvorenom prostoru, šumske požare, požare na građevinama i materijalnim dobrima svih vlasnika i korisnika gdje se god požar pojavi;
- b) pružaju tehničku pomoć u spašavanju ljudi u nezgodama izazvanim u saobraćaju (cestovni, željeznički, zračni, jezerski i riječni), poplavama, spašavanju sa visina i drugim akcidentnim situacijama i nesrećama u kojima vatrogasna jedinica može pomoći u spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara;
- c) učestvuju u provođenju određenih preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija koje se odrede u planu zaštite od požara općine i Kantona, a koje mogu provoditi profesionalne vatrogasne jedinice;
- d) pružaju odgovarajuću pomoć u spašavanju ljudi i materijalnih dobara kod postojanja stanja prirodne i druge nesreće.

Član 62.

(Područje djelovanja profesionalne vatrogasne jedinice)

- (1) Profesionalne vatrogasne jedinice koje osniva općina, vatrogasnu djelatnost obavljaju na području općine, a zajednička vatrogasna jedinica Kantona djeluje na području Kantona, dok vatrogasne jedinice pravnih lica iz člana 81. ovog zakona, djeluju u okviru građevina i prostora koje pripadaju pravnom licu.
- (2) Vatrogasne jedinice obavljaju vatrogasnu djelatnost prema pravilima struke, na području za koje su osnovane, bez obzira čiji su ljudski životi i materijalna dobra ugroženi požarom ili eksplozijom.
- (3) Svaka vatrogasna jedinica iz stava (1) ovog člana, obavezna je učestvovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svog djelovanja po naredbi nadležnog organa uprave civilne zaštite, odnosno štaba civilne zaštite, što se vrši u uslovima utvrđenim u članu 87. i 88. ovog zakona.

Član 63.

(Rad profesionalne vatrogasne jedinice)

- (1) Rad profesionalne vatrogasne jedinice odvija se neprekidno u smjenama, koje se utvrđuju tako da ukupno radno vrijeme u toku godine u prosjeku ne bude duže od 40 sati sedmično, s tim da jedna smjena ne može trajati duže od 12 sati, što se utvrđuje aktom o rasporedu smjena.
- (2) Izuzetno, zbog specifičnosti poslova gašenja požara, rad smjene koja je na intervenciji može se produžiti i

poslije 12 sati, ako je to neophodno za okončanje započete intervencije na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, o čemu odlučuje starješina vatrogasne jedinice koji rukovodi intervencijom.

- (3) U uslovima iz stava (2) ovog člana, starješina vatrogasne jedinice koji rukovodi vatrogasnom intervencijom, može narediti da se na posao pozove potreban broj vatrogasaca njegove jedinice koji nisu u zatečenoj smjeni ili su odsutni iz nekog drugog razloga, osim bolovanja, ako ocijeni da je njihovo angažiranje neophodno radi efikasnog okončanja intervencije, a pozvani vatrogasci su se dužni odazvati tom pozivu.

Član 64.

(Veličina profesionalnih vatrogasnih jedinica i njihov raspored na terenu)

- (1) Pri utvrđivanju broja vatrogasaca u svim vatrogasnim jedinicama iz člana 57. ovog zakona, mora se voditi računa da jedinica u svakoj smjeni koja je na dužnosti bude po svom brojčanom sastavu i tehničkoj i drugoj opremi tako formirana da bude sposobna za brzo i efikasno gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi požarom ili eksplozijom što se određuje zajedno sa elementima predviđenim u članu 60. stav (1) ovog zakona.
- (2) U planu zaštite od požara općine i Kantona utvrđuje se ukupan broj vatrogasaca koji je potreban u profesionalnim vatrogasnim jedinicama koje se osnivaju prema članu 57. ovog zakona, kao i minimalni broj vatrogasaca u ispostavama te jedinice na području općina, što se određuje prema elementima iz člana 58. stav (1) ovog zakona, kao i požarnim opterećenjem.
- (3) Svaka vatrogasna jedinica općine i Kantona mora biti opremljena odgovarajućom vatrogasnom opremom, vozilima, tehničkim i drugim sredstvima koja su neophodna da bi jedinica mogla efikasno gasiti požar, što se utvrđuje materijalnom formacijom jedinice koja sadrži vrstu i količine opreme, tehničkih i drugih sredstava, a prema potrebama utvrđenim u planu zaštite od požara općina i Kantona.
- (4) U skladu sa podacima utvrđenim u planu iz stava (2) ovog člana, izrađuje se lična formacija zajedničke vatrogasne jedinice Kantona, odnosno lična formacija vatrogasne jedinice općine koja sadrži podatke o ukupnom broju vatrogasaca vatrogasne jedinice i njenih ispostava, ako jedinica ima ispostave.
- (5) Ličnu i materijalnu formaciju profesionalne vatrogasne jedinice općine utvrđuje općinski načelnik na

prijedlog službe civilne zaštite općine, a zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona, Vlada Kantona u saradnji sa općinskim načelnicima koji osnivaju tu jedinicu, na usaglašen prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite.

- (6) Vatrogasna jedinica Kantona, odnosno općine dužna je vatrogasnu opremu, vozila, tehnička i druga sredstva stalno održavati u ispravnom stanju i pripravnosti u za to predviđenim objektima i održavanje vršiti prema uputstvima proizvođača, o čemu jedinica vodi posebnu evidenciju čiji sadržaj se utvrđuje u propisu iz člana 67. stav (2) ovog zakona.

Član 65.

(Dužnosti vatrogasca)

- (1) Za vrijeme vršenja poslova iz nadležnosti vatrogasne jedinice, vatrogasci se moraju pridržavati pravila službe, a naročito ne smiju biti pod uticajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova, a za vrijeme dužnosti vatrogasci su dužni nositi vatrogasnu uniformu i propisanu ličnu zaštitnu opremu.
- (2) Ako starješina vatrogasne jedinice, odnosno rukovodilac akcije gašenja požara ocijeni da je vatrogasac pod uticajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova, udaljuje ga sa posla u skladu sa pravilima službe i podnosi prijavu za pokretanje disciplinskog postupka.
- (3) Uniforma vatrogasca ne može se nositi u slučajevima kada se vatrogasac ne nalazi na poslu, odnosno službenom zadatku.

Član 66.

(Službena iskaznica vatrogasca)

- (1) Profesionalni vatrogasci u vatrogasnim jedinicama dužni su nositi službenu iskaznicu (legitimaciju) za vrijeme vatrogasne intervencije i za vrijeme obavljanja službene dužnosti.
- (2) Oblik i sadržaj službene iskaznice vatrogasca, biće propisan na način propisan članom 73. stav (2) Federalnog zakona.
- (3) Službenu iskaznicu vatrogascu izdaje starješina vatrogasne jedinice i o izdatim iskaznicama vodi se evidencija.

Član 67.

(Vođenje evidencije u vatrogasnim jedinicama)

- (1) Vatrogasne jedinice iz člana 57. ovog zakona, dužne su voditi evidenciju o požarima i prirodnim i drugim nesrećama u kojima je jedinica učestvovala u gašenju požara i provodila druge aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarima i

drugim opasnostima i nesrećama iz člana 61. ovog zakona, kao i radnom vremenu vatrogasaca iz člana 63. stav (2) i (3) ovog zakona.

- (2) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava (1) ovog člana utvrđuje se propisom iz člana 159. tačka 5) Federalnog zakona.

Član 68.

(Starješine vatrogasnih jedinica)

- (1) Profesionalnom vatrogasnom jedinicom općine i Kantona, rukovodi starješina jedinice koji ispunjava uslove utvrđene u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave civilne zaštite općine i Kantona.
- (2) Uslovi se utvrđuju prema propisima koji se odnose na utvrđivanje radnih mjesta državnih službenika i namještenika organa državne službe s tim da imaju VII stepen stručne spreme iz oblasti zaštite od požara i sigurnosti ili tehničkih struka koje se utvrde u propisu iz člana 159. tačka 1. Federalnog zakona i tri godine radnog iskustva u vatrogasnim jedinicama, bez obzira u kojoj stručnoj spremi, te položen ispit za rukovodioca akcije gašenja požara.
- (3) U tom propisu utvrđuju se i nazivi funkcija starješina vatrogasnih jedinica.
- (4) Starješina vatrogasne jedinice ima zamjenika koji mora ispunjavati iste uslove u pogledu stručne spreme i druge uslove predviđene za starješinu jedinice iz stava (1) ovog člana.

Član 69.

(Postavljenje starješina vatrogasnih jedinica)

- (1) Postavljenje starješina vatrogasnih jedinica i njihovih zamjenika iz člana 68. ovog zakona, na radno mjesto starješine, odnosno zamjenika starješine vatrogasne jedinice općine vrši općinski načelnik, a zajedničke vatrogasne jedinice Kantona vrši direktor Kantonalne uprave civilne zaštite.
- (2) Postavljenje starješina profesionalnih vatrogasnih jedinica i njihovih zamjenika iz stava (1) ovog člana vrši se po proceduri predviđenoj za postavljenje državnih službenika, prema zakonu iz člana 96. ovog zakona i propisima donešenim na osnovu tog zakona.
- (3) Starješine jedinica i njihovi zamjenici iz stava (1) ovog člana postavljaju se na period od četiri godine kada se provodi nova procedura za postavljenje prema stavu (2) ovog člana.

Član 70.

(Ovlaštenja starješina vatrogasnih jedinica)

- (1) Starješina profesionalne vatrogasne jedinice, organizira i osigurava provođenje operativno - stručnog

rada jedinice, osigurava provođenje intervencijske spremnosti jedinice, vodi i komanduje jedinicom u toku intervencije, organizira i nadgleda provođenje stručnog osposobljavanja, uvježbavanja i kondicioniranja vatrogasaca radi održavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, izrađuje ličnu i materijalnu formaciju jedinice i osigurava realizaciju nabavke materijalno - tehničkih sredstva i opreme predviđene za rad jedinice, u skladu sa materijalnom formacijom i vrši sve druge poslove koji se odnose na efikasno funkcioniranje vatrogasne jedinice.

- (2) U propisu iz člana 158. stav 1. tačka 2) Federalnog zakona, bliže se određuju ovlaštenja starješine vatrogasne jedinice, u skladu sa stavom (1) ovog člana, kao i ovlaštenja ostalih starješina unutar tih jedinica (starješine ispostava i drugih sastava jedinice).

Član 71.

(Komandir dobrovoljne vatrogasne jedinice)

- (1) Dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama koje su formirane u vatrogasnim društvima i vatrogasnom jedinicom u pravnim licima, rukovodi komandir jedinice.
- (2) Komandir jedinice rukovodi jedinicom u toku njenog pripremanja i u toku izvođenja vatrogasne intervencije i brine o svim poslovima koje se odnose na popunu jedinice ljudstvom, tehničkim sredstvima i vatrogasnom opremom, planiranjem i provođenjem obuke i osposobljavanja jedinice za efikasno vršenje poslova iz nadležnosti jedinice i vrši sve druge poslove koji se odnose na efikasno funkcioniranje te jedinice.
- (3) Komandire jedinica iz stava (1) ovog člana imenuje nadležni organ određen aktom vatrogasnog društva, odnosno pravnog lica, uz prethodno pribavljenu saglasnost starješine profesionalne vatrogasne jedinice općine ili Kantona.
- (4) Za komandira jedinice iz stava (1) ovog člana može biti postavljeno lice koje ima najmanje srednju školsku spremu III stepen, iz oblasti zaštite od požara ili mašinskog, elektro ili hemijskog ili drugog tehničkog smjera i položen ispit za rukovodioca akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu prema programu iz člana 122. stav (2) ovog zakona.

Član 72.

(Rukovođenje i dužnost osiguranja izlaska vatrogasne jedinice)

Starješine profesionalne i komandiri dobrovoljne vatrogasne jedinice i vatrogasne jedinice pravnih lica sa

područja općine i Kantona, dužni su osigurati izlazak vatrogasne jedinice kojom rukovode, na vatrogasnu intervenciju u uslovima iz člana 85. ovog zakona, kao i u slučajevima kada to naredi rukovodilac organa uprave civilne zaštite općine i Kantona ili nadležni štab civilne zaštite i da postupaju po naredbama rukovodioca tog organa uprave, odnosno štaba, što se vrši u uslovima utvrđenim u članu 87. do 90. ovog zakona.

Član 73.

(Dobrovoljna vatrogasna društva)

Dobrovoljna vatrogasna društva osnivaju se, djeluju i prestaju sa radom, u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02, u daljem tekstu: Zakon o udruženjima i fondacijama) i djeluju kao udruženja, a u odnosu na vatrogasnu djelatnost postupaju u skladu sa odredbama člana 74. do 78. ovog zakona.

Član 74.

(Poslovi i ciljevi dobrovoljnog vatrogasnog društva)

- (1) Dobrovoljno vatrogasno društvo iz člana 73. ovog zakona, može, u okviru svoje djelatnosti, u oblasti zaštite od požara učestvovati u vršenju poslova zaštite od požara i vatrogastva koji se odnose na provođenje određenih preventivnih mjera zaštite od požara koje društvo može provoditi; gašenje požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama; propagiranje zaštite od požara i vatrogastva i vršenja drugih zadataka u vezi sa zaštitom od požara; ostvarivanja saradnje sa odgojnim i obrazovnim institucijama i nadležnim organima uprave u poslovima razvoja svijesti o zaštiti od požara i vatrogastva i sa tim institucijama i organima ili samostalno provoditi stručna savjetovanja i seminare i druge oblike informativno - propagandne aktivnosti od značaja za vatrogasnu djelatnost i zaštitu od požara, a posebno u sticanju i širenju vatrogasne i opće kulture stanovništva o pitanjima zaštite od požara i kulture i značaja zaštite okoliša, te mogu davati inicijative za rješavanje određenih pitanja u planu zaštite od požara općine, odnosno Kantona, radi unapređenja preventive u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i ostvarivanje saradnje sa vladinim i nevladinim sektorom, kao i pravnim i fizičkim licima radi ostvarivanja ciljeva iz ove odredbe.
- (2) Statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva određuju se poslovi iz stava (1) ovog člana koje će obavljati to društvo, a što se određuje prema kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima kojima raspolaže vatrogasno društvo.

Član 75.

(Osnivanje i rad dobrovoljnih vatrogasnih jedinica)

- (1) Ukoliko se na osnovu procjene ugroženosti od požara općine, odnosno Kantona i njihovih planova zaštite od požara ukaže potreba za formiranje dobrovoljnih vatrogasnih jedinica, vatrogasna društva mogu osnovati dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu veličine odjeljenja, voda ili čete, ako raspolažu kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima koji su potrebni za rad te jedinice, što se rješava u dogovoru sa organom uprave civilne zaštite općine, odnosno Kantona.
- (2) Ako je planom zaštite od požara općine, odnosno Kantona, predviđeno da se u određenim dobrovoljnim vatrogasnim društvima osniva dobrovoljna vatrogasna jedinica, ta vatrogasna društva su obavezna, pod uslovima iz stava (1) ovog člana, osnovati tu jedinicu u roku koji je utvrđen u planu zaštite od požara što osigurava organ uprave civilne zaštite općine, odnosno Kantona. U tom slučaju finansijska i druga sredstva potrebna za rad te vatrogasne jedinice, osigurava općina, odnosno Kanton što mora biti utvrđeno u tom planu zaštite od požara.
- (3) Dobrovoljne vatrogasne jedinice iz stava (1) i (2) ovog člana osnivaju se i osposobljavaju za gašenje požara i zaštitu od požara, po pravilu, na: šumama i šumskom zemljištu, na poljoprivrednim površinama, stambenim, gospodarskim i javnim objektima i prevoznim sredstvima.
- (4) Osnivanje i rad dobrovoljne vatrogasne jedinice iz stava (1) i (2) ovog člana, vrši se pod neposrednim nadzorom i uputama profesionalne vatrogasne jedinice općine, odnosno Kantona na čijem području jedinica djeluje.

Član 76.

(Lična i materijalna formacija dobrovoljnih vatrogasnih jedinica)

- (1) Poslove iz nadležnosti dobrovoljne vatrogasne jedinice u vatrogasnom društvu mogu obavljati dobrovoljni vatrogasci koji ispunjavaju uslove iz člana 97. stav (2) ovog zakona i položen ispit za dobrovoljnog vatrogasca iz člana 122. stav (2) ovog zakona.
- (2) U ličnoj formaciji dobrovoljne vatrogasne jedinice utvrđuje se brojčani sastav te jedinice, a u materijalnoj formaciji utvrđuju se vatrogasna oprema, tehnička i druga sredstva koja treba da ima ta jedinica.
- (3) Ove formacije utvrđuje nadležni organ vatrogasnog društva u saradnji sa starješinom nadležne profesionalne vatrogasne jedinice općine, odnosno Kantona na čijem području djeluje ta jedinica.

- (4) Profesionalne vatrogasne jedinice iz člana 55. stav (1) tačka a) ovog zakona, opremu i sredstva za gašenje požara koja nisu potrebna tim jedinicama, daju dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici na korištenje bez naknade, o čemu odlučuje u općini općinski načelnik, a u Kantonu - Vlada Kantona.

Član 77.

(Materijalno opremanje dobrovoljnih vatrogasnih jedinica)

- (1) Kanton, općine i pravna lica i druge institucije mogu materijalno i na drugi način pomagati dobrovoljno vatrogasno društvo u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti koji su utvrđeni u člana 74. i 75. ovog zakona.
- (2) Ako su planom zaštite od požara općine ili Kantona utvrđene određene obaveze za dobrovoljna vatrogasna društva, odnosno za dobrovoljne vatrogasne jedinice u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, općina i Kanton su dužni tom vatrogasnom društvu, odnosno dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici osigurati sredstva potrebna za realizaciju zadataka koji su utvrđeni u tom planu zaštite od požara.

Član 78.

(Način proglašavanje dobrovoljnog vatrogasnog društva službom zaštite od požara)

- (1) Općinski načelnik i Vlada Kantona mogu, određeno dobrovoljno vatrogasno društvo ili dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu u tom društvu proglasiti službom za zaštitu od požara što se vrši putem zaključivanja ugovora između tih organa i vatrogasnog društva.
- (2) Tim ugovorom se utvrđuju međusobna prava i obaveze vatrogasnog društva i općine, odnosno Kantona u obavljanju poslova gašenja požara, odnosno provođenja mjera na zaštiti od požara koje se utvrde u tom ugovoru i način finansiranja te službe za zaštitu od požara.
- (3) Proglašavanje vatrogasnog društva ili dobrovoljne vatrogasne jedinice u tom društvu službom za zaštitu od požara iz stava (1) ovog člana, vrši se na način predviđen Uredbom o organizovanju službi zaštite i spašavanja u Zeničko-dobojskom kantonu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 7/08) i Pravilnikom o organizovanju službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/06).

Član 79.

(Oblici udruživanja vatrogasaca)

Vatrogasci se mogu, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, udruživati u saveze i druge oblike, što se vrši u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama.

Član 80.

(Vatrogasni savezi)

U statutu vatrogasnog saveza ili drugog oblika udruživanja može se predvidjeti da se savez bavi poslovima koji se odnose na pružanje stručne pomoći kod osnivanja dobrovoljnih vatrogasnih društava i dobrovoljnih vatrogasnih jedinica; predlaganje mjera za unapređenje vatrogastva, razvoja samozaštite i tehničke kulture u oblasti zaštite od požara; donošenje pravila kojima se reguliraju pojedina pitanja od značaja za rad saveza i odnosi unutar saveza; organiziranje akcija na razvoju i popularizaciji vatrogastva i zaštite od požara; ostvarivanje i uspostavljanje saradnje sa sličnim organizacijama za vatrogastvo u Federaciji Bosne i Hercegovine, Bosni i Hercegovini i inostranstvu u pitanjima od zajedničkog interesa za vatrogastvo, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima Kantona.

Član 81.

(Vatrogasne jedinice pravnih lica)

- (1) U planu zaštite od požara općine, odnosno Kantona određuju se pravna lica koja su dužna osnovati sopstvenu dobrovoljnu ili profesionalnu vatrogasnu jedinicu ili na drugi način osigurati zaštitu od požara.
- (2) Obavezu iz stava (1) ovog člana imaju pravna lica u kojima se proizvode, prerađuju, distribuiraju ili skladište zapaljive, eksplozivne i ostale opasne materije, u kojima zbog toga postoji povećana opasnost od požara ili eksplozija, što se određuje prema propisu iz člana 23. ovog zakona.
- (3) Pravna lica koja nisu obuhvaćena stavom (2) ovog člana, samostalno odlučuju o potrebi osnivanja vatrogasne jedinice za svoje potrebe što vrše u skladu sa svojom procjenom ugroženosti od požara i potrebama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pravnog lica.

POGLAVLJE VI. GAŠENJE POŽARA - VATROGASNE INTERVENCIJE

Član 82.

(Dužnost građana, pravnih lica i organa uprave u gašenju i dojavi požara)

- (1) Svaki građanin koji primjeti požar dužan je da ga ugasi ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge.
- (2) Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah obavijesti najbližu vatrogasnu jedinicu ili operativni centar civilne zaštite, odnosno stanicu policije.
- (3) Pravna lica i organi uprave i druge institucije u kojima dođe do požara ili kad saznaju za požar, dužni su pristupiti gašenju požara i istovremeno o tome odmah obavijestiti najbližu vatrogasnu jedinicu ili operativni centar civilne zaštite ili stanicu policije, što se vrši na način predviđen u propisu iz člana 48. stav (3) ovog zakona.

Član 83.

(Gašenje požara na objektima stranih diplomatskih predstavništva, institucija BiH i vojnim objektima)

- (1) U slučaju izbijanja požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, gašenju požara se pristupa tek po odobrenju ovlaštenog lica diplomatskog predstavništva, a do tada se vrši odbrana domicilnih objekata i prostora.
- (2) Gašenje požara na objektima institucija Bosne i Hercegovine i vojnim objektima i prostorima obavlja se na zahtjev i uz prisustvo ovlaštene osobe institucije Bosne i Hercegovine, odnosno ovlaštenog lica Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Član 84.

(Angažiranje snaga i sredstava na gašenju požara i rukovođenje akcijom na ugroženom području)

- (1) Pravna lica, organi uprave, druge institucije i građani, dužni su, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i drugim propisima, učestvovati u pomaganju gašenja požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i staviti na raspolaganje svoj alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, koje naredi nadležni štab civilne zaštite.
- (2) Na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom prvo se angažiraju profe-

sionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice i vatrogasne jedinice pravnih lica koje su formirane u općini i Kantonu, a kada nisu dovoljne te jedinice, vrši se angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno zaštite i spašavanja koje su formirane u općini i Kantonu.

- (3) Nakon toga, ako bude potrebno, angažiraju se snage i sredstva subjekata iz stava (1) ovog člana. Angažiranje tih jedinica i ostalih snaga i sredstava vrši se na način i prema redosljedu koji je predviđen u članu 87. i 88. ovog zakona.
- (4) Do aktiviranja nadležnog štaba civilne zaštite, angažiranje vatrogasnih jedinica i snaga civilne zaštite na gašenju požara, vrši rukovodilac organa uprave civilne zaštite općine i Kantona, a po aktiviranju nadležnog štaba, angažiranje svih vrsta snaga i sredstava iz stava (1) i (2) ovog člana, potrebnih na gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i rukovođenje akcijama na ugroženom području, vrše štabovi civilne zaštite općine i Kantona i te funkcije obavljaju dok se ne okonča vatrogasna intervencija, na način i pod uslovima koji su utvrđeni u člana 87. i 88. ovog zakona.

Član 85.

(Dužnost vatrogasne jedinice u slučaju požara)

Vatrogasna jedinica ili ispostava te jedinice, čim dobije dojavu o pojavi požara na njenom području, starješina te jedinice, odnosno ispostave, dužan je odmah samoinicijativno organizirati izlazak jedinice, odnosno ispostave na mjesto požara i pristupiti njegovom gašenju i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, bez obzira na to o čijim se ljudskim životima i materijalnim dobrima radi.

Član 86.

(Rukovođenje vatrogasnom intervencijom gašenja požara)

- (1) Akcijom gašenja požara, odnosno vatrogasnom intervencijom rukovodi rukovodilac akcije gašenja požara čija je jedinica prva počela gasiti požar.
- (2) Kada je na mjestu intervencije prva počela da interviše dobrovoljna vatrogasna jedinica vatrogasnog društva, ili pravnog lica, akcijom rukovodi rukovodilac akcije gašenja požara te jedinice do dolaska profesionalne vatrogasne jedinice, kada rukovođenje intervencijom preuzima rukovodilac akcije gašenja požara profesionalne vatrogasne jedinice.

Član 87.**(Angažiranje dodatnih vatrogasnih jedinica)**

- (1) Ako starješina vatrogasne jedinice koji rukovodi akcijom gašenja požara iz člana 86. ovog zakona, ocijeni da angažiranom jedinicom, sredstvima i opremom, nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju, o tome odmah izvještava rukovodioca službe civilne zaštite općine.
- (2) Rukovodilac te službe dužan je odmah na osnovu raspoloživih podataka odlučiti o angažiranju općinske profesionalne vatrogasne jedinice ili ispostave zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona i dobrovoljnih vatrogasnih jedinica sa područja općine na gašenju požara koje nisu angažirane na gašenju požara.
- (3) Ako angažirane vatrogasne jedinice iz stava (1) ovog člana nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, u tom slučaju rukovodilac službe civilne zaštite dužan je odmah narediti angažiranje odgovarajućih snaga civilne zaštite koje je organizirala općina, ako te snage mogu pomoći u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, i istovremeno vrši aktiviranje općinskog štaba civilne zaštite radi rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja na području ugroženom požarom i odlučivanja o angažiranju odgovarajućih snaga i sredstava na gašenju požara, što štab civilne zaštite općine vrši na način kako je to utvrđeno članom 95. Federalnog zakona.

Član 88.**(Ovlaštenja štaba civilne zaštite Kantona)**

- (1) Ako se gašenje požara ne može efikasno izvršiti snagama i sredstvima sa područja općine koja su angažirana na osnovu člana 87. stav (3) ovog zakona, pa je potrebna pomoć Kantona, u tom slučaju komandant općinskog štaba civilne zaštite traži pomoć od Kantonalne uprave civilne zaštite.
- (2) Rukovodilac te uprave dužan je odmah narediti angažiranje zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice Kantona i njene ispostave, kao i dobrovoljne vatrogasne jedinice iz vatrogasnih društava formiranih na nivou Kantona radi učešća u gašenju požara.
- (3) Ako angažirane jedinice iz stava (1) ovog člana nisu dovoljne za efikasno izvršenje vatrogasne intervencije, u tom slučaju Kantonalna uprava civilne zaštite dužna je da naredi angažiranje odgovarajućih jedinica civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje pripadaju Kantonu, ako njihovo učešće može pomoći u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara i istovremeno aktivira Kantonalni štab civilne zaštite, koji preuzima rukovođenje aktivnostima na području ugroženom

- požarom i prema potrebi, a na osnovu člana 95. Federalnog zakona, naređuje angažiranje odgovarajućih snaga i sredstava predviđenih u toj zakonskoj odredbi, na učešću u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.
- (4) Realizaciju mjera koje naredi Kantonalni štab civilne zaštite provode starješine vatrogasnih jedinica, državni organi i pravna lica na koje se naredba štaba odnosi, a koordinaciju predviđenih aktivnosti osigurava član Kantonalnog štaba civilne zaštite zadužen za zaštitu od požara i vatrogastvo.
 - (5) Ako se gašenje požara ne može efikasno izvršiti snagama i sredstvima koje se angažiraju prema stavu (1) i (3) ovog člana, pa je potrebna pomoć drugih kantona, u tom slučaju komandant Kantonalnog štaba civilne zaštite podnosi zahtjev za pomoć Federalnoj upravi civilne zaštite.

Član 89.**(Postupanje po naredbi organa uprave civilne zaštite i štaba civilne zaštite)**

- (1) Vatrogasne jedinice, pravna lica, organi uprave i druge institucije i građani dužni su postupiti po naredbi organa uprave civilne zaštite, odnosno štaba civilne zaštite iz člana 87. i 88. ovog zakona, u odnosu na mjere koje budu utvrđene u naredbi organa uprave civilne zaštite, odnosno štaba civilne zaštite o njihovom angažiranju na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području.
- (2) U uslovima iz člana 87. i 88. ovog zakona, aktivirani štabovi civilne zaštite koriste svoja ovlaštenja iz člana 95. Federalnog zakona, kao i sva druga ovlaštenja koja su za štab civilne zaštite utvrđena u Zakonu o zaštiti i spašavanju i funkcioniraju sve dok se ne završi vatrogasna intervencija.
- (3) Starješine vatrogasnih jedinica koje su, prema članu 87. i 88. ovog zakona, angažirane na gašenju požara, dužni su postupiti po naredbama organa uprave civilne zaštite, odnosno štaba civilne zaštite koje su donešene na osnovu tih odredaba i osigurati provođenje tih naredbi na terenu koje se odnose na te jedinice.

Član 90.**(Sigurnost i uspješnost gašenja požara)**

Kod gašenja požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, na zaštićenim područjima i objektima i u drugim slučajevima kada je potrebno posebno stručno poznavanje tehnoloških postupaka i opasnosti u vezi sa tim postupcima (minirana i druga

područja), rukovodilac akcije gašenja požara dužan je ostvariti saradnju sa licem koje je stručno za taj tehnološki postupak, i tako osigurati sigurnost i uspješno gašenje požara, s tim da se gašenje požara u šumama i na šumskom zemljištu vrši na način predviđen propisima o šumama.

Član 91.

(Ovlaštenja i mjere radi efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara)

- (1) Radi efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, rukovodilac akcije gašenja požara u obavljanju vatrogasne intervencije ima slijedeća ovlaštenja:
 - a) zabraniti pristup nepozvanim licima u blizini mjesta intervencije, kao i saobraćaj pored tog mjesta;
 - b) pozvati policiju u cilju osiguranja mjesta događaja, te poduzimati druge potrebne mjere radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica;
 - c) narediti evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata koji su ugroženi, kao i odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakušu;
 - d) narediti prekid dovodenja električne energije i gasa;
 - e) narediti djelimično ili potpuno rušenje objekta preko kojeg bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;
 - f) ograničiti djelimično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni u kojoj se gasi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;
 - g) narediti korištenje vode iz obližnjeg bunara, cisterni, rezervoara i sl. koji pripadaju pravnim licima, državnim organima, samostalnim radnjama i pojedincima;
 - h) narediti korištenje vozila pravnih lica, državnih organa, samostalnih radnji i pojedinaca radi prevoženja nastradalih ljudi do najbliže zdravstvene ustanove;
 - i) nasilno otvoriti zaključani objekat ili prostoriju zahvaćenu požarom radi gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara i radi otklanjanja drugih opasnosti za ljude i materijalna dobra;
 - j) narediti licima koja stanuju u neposrednoj blizini intervencije, kao i licima koja se zateknu na mjestu intervencije, da pruže pomoć u intervenciji;
 - k) nasilno otvoriti zaključani objekat ili prostoriju koji nije zahvaćen požarom, ako doprinosi

uspješnosti vatrogasne intervencije;

- 1) druge radnje koje su u funkciji uspješne vatrogasne intervencije.
- (2) Mjere iz stava (1) ovog člana naređuju se rješenjem koje donosi rukovodilac akcije gašenja požara s tim da te mjere može narediti i inspektor za vatrogastvo iz člana 135., kao i inspektor za zaštitu od požara iz člana 139. stav (2) ovog zakona.
- (3) Izuzetno, mjere iz stava (1) ovog člana, mogu se narediti i usmeno, ako je neophodno hitno provođenje tih mjera s tim da se pisano rješenje mora izdati u roku od 24 sata.
- (4) Žalba izjavljena na rješenje iz stava (2) i (3) ovog člana, ne odlaže izvršenje rješenja.
- (5) Pravna lica, državni organi, druge institucije i građani dužni su postupiti po rješenju rukovodioca akcije gašenja požara, odnosno rješenju inspektora iz stava (2) i (3) ovog člana.

Član 92.

(Čuvanje tragova i osiguranje mjesta požara)

Rukovodioci akcije gašenja požara iz člana 87. ovog zakona, odgovorni su za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja i dužni su sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka nastanka požara i osigurati mjesto požara do dolaska inspektora zaštite od požara ili inspektora za vatrogastvo, odnosno policije.

Član 93.

(Saradnja vlasnika i korisnika zemljišta, zgrada i drugih objekata)

- (1) Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, zgrada i drugih objekata dužni su prilikom gašenja požara ili izvođenja drugih vatrogasnih intervencija, vatrogascima i drugim učesnicima u gašenju požara dozvoliti:
 - a) prelazak preko zemljišta, zgrada i drugih objekata, kao i njihovo korištenje za gašenje požara;
 - b) upotrebu njihovih zaliha vode za gašenje požara.
- (2) Izvođenje radnji iz stava (1) ovog člana određuje rukovodilac akcije gašenja požara na ugroženom području, o čemu se donosi rješenje.
- (3) Žalba izjavljena na rješenje iz stava (2) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 94.**(Traženje pomoći iz drugih teritorijalnih jedinica BiH i Oružanih snaga BiH)**

Ako je za vatrogasnu intervenciju potrebna pomoć vatrogasnih jedinica iz drugih teritorijalnih jedinica Bosne i Hercegovine ili angažiranje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, traženje te pomoći vrši se na način propisan članom 102. Federalnog zakona.

Član 95.**(Organiziranje zaštite od požara u periodu povećane opasnosti od požara)**

- (1) U toku ljetnog perioda kada traje turistička sezona, u općinama u kojima dolazi do značajnog povećanja broja ljudi na njenom području, a time i do povećane opasnosti od izbijanja požara na otvorenom prostoru, a te općine svojim profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama nisu u mogućnosti samostalno osigurati efikasnu zaštitu od požara i gašenje požara, Vlada Kantona uz učešće općinskih načelnika sa područja Kantona, donijeti će plan angažiranja potrebnog broja vatrogasaca iz kantonalne i općinskih vatrogasnih jedinica drugih općina ili vatrogasaca iz dobrovoljnih vatrogasnih jedinica sa područja Kantona koji će se uputiti na privremeni rad u općine u kojima je povećana opasnost od požara.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana sadrži: općine u kojima je povećana opasnost od pojave požara, potreban broj vatrogasaca, vatrogasne jedinice iz kojih će se angažirati vatrogasci i vatrogasna tehnička sredstva i oprema, vrijeme boravka, finansijska sredstva potrebna za plate, naknade i druge troškove boravka vatrogasaca i druga pitanja važna za organizaciju i izvršenje zadataka iz tog plana.
- (3) Prijedlog plana priprema Kantonalna uprava civilne zaštite u saradnji sa službama civilne zaštite općina.
- (4) Na osnovu utvrđenog plana rukovodilac Kantonalne uprave civilne zaštite, odnosno općinski načelnici donose rješenja o upućivanju vatrogasaca iz svoje vatrogasne jedinice na privremeni rad u općine u kojima je povećana opasnost od požara.
- (5) Ako je u situacijama iz stava (1) ovog člana potrebna pomoć dva ili više kantona, u tom slučaju na zahtjev Vlade Kantona, o angažiranju određenog broja vatrogasaca sa područja tih kantona, odlučuje Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, koji se utvrđuje prema zahtjevima Vlade Kantona.
- (6) U aktu o angažiranju vatrogasaca uređuju se pitanja predviđena u planu iz stava (2) ovog člana.

POGLAVLJE VII. RADNO-PRAVNI STATUS VATROGASACA I NAKNADE**Odjeljak A. Radno-pravni status vatrogasaca****Član 96.****(Primjena pravnih propisa na radno pravni status profesionalnih vatrogasaca)**

Na radne odnose vatrogasaca koji se nalaze na radu u profesionalnim vatrogasnim jedinicama (u daljnjem tekstu: profesionalni vatrogasac), primjenjuju se propisi o radnim odnosima koji važe za državne službenike i namještenike organa državne službe i to: za vatrogasce koji imaju visoku stručnu spremu najmanje VII stepen važi Zakon o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), a za vatrogasce koji imaju višu ili srednju stručnu spremu i imaju status namještenika, važi Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/05), kao i odredbe ovoga Zakona.

Član 97.**(Opći uslovi za zasnivanje radnog odnosa profesionalnog vatrogasca)**

- (1) U radni odnos za vršenje poslova iz nadležnosti profesionalne vatrogasne jedinice koja se nalazi u Kantonalnoj upravi civilne zaštite i općinskoj službi civilne zaštite mogu se primati samo vatrogasci, a za određene poslove i druga lica.
- (2) Kandidat za profesionalnog vatrogasca, osim općih uslova za zasnivanje radnog odnosa utvrđenih u zakonima iz člana 96. ovog zakona, mora ispunjavati i slijedeće posebne uslove:
 - a) da ima najmanje III stepen školske spreme odgovarajuće struke tehničkog smjera (vatrogasne, građevinske, metalske, hemijske, električarske, šumarske ili drugi smjer tehničke struke);
 - b) da je psihofizički i zdravstveno sposoban za vršenje poslova vatrogasca;
 - c) da se protiv njega ne vodi krivični postupak, te da nije osuđivan za krivično djelo protiv života i krivično djelo protiv imovine.
- (3) Primljeni kandidat koji nema položen propisani ispit za profesionalnog vatrogasca, dužan je taj ispit položiti na način i u roku propisan ovim zakonom.

- (4) Psihofizičku i zdravstvenu sposobnost za vršenje poslova vatrogasca utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema propisu iz člana 163. Federalnog zakona.
- druga pitanja koja se odnose na polaganje ispita, propisuje se na način utvrđen članom 158. stav (1) tačka 4) Federalnog zakona.

Član 98.
(Ispiti iz oblasti vatrogastva)

- (1) Ispit u oblasti vatrogastva polažu slijedeća lica:
- a) profesionalni vatrogasci - polažu ispit za profesionalnog vatrogasca (ispit vatrogasca);
 - b) starješine profesionalne vatrogasne jedinice, njihovi zamjenici i starješine koje rukovode jedinicom za vrijeme gašenja požara - polažu ispit za rukovodioca akcije gašenja požara.
- (2) Ispit iz stava (1) ovog člana polaže se u sljedećim rokovima:
- a) lica iz stava (1) tačke a) ispit vatrogasca polažu u roku od godinu dana od dana prijema u radni odnos;
 - b) lica iz stava (1) tačke b) ispit polažu prije postavljenja na radno mjesto starješine jedinice ili zamjenika starješine, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana postavljenja na to radno mjesto, s tim da starješine koje rukovode jedinicom za vrijeme gašenja požara ispit polažu nakon pet godina od položenog ispita za vatrogasca.
- (3) Ispit iz stava (1) tačke b) ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje Federalna uprava civilne zaštite, a ispit vatrogasca iz stava (1) tačke a) ovog člana, polaže se pred komisijom koju imenuje Kantonalna uprava civilne zaštite.
- (4) U komisiju se imenuju starješine vatrogasnih jedinica i druga lica koja su stručna za materiju koja čini sadržaj tih ispita, što se bliže utvrđuje u propisu iz člana 99. ovog zakona.
- (5) Troškove ispita snosi nadležni organ uprave civilne zaštite općine i Kantona koji upućuje vatrogasce i starješine jedinica na polaganje ispita pred komisijama iz stava (3) ovog člana.
- (6) Ispit položen pred komisijama iz stava (3) ovog člana važi za sve profesionalne vatrogasne jedinice formirane na području Federacije (općini, gradu, kantonu i Federaciji).

Član 99.
(Program, sadržaj, uslovi i način polaganja ispita)

Sadržaj, uslove i način polaganja ispita za lica iz člana 98. stav (1) i člana 100. ovog zakona, program ispita i

Član 100.
(Vatrogasac pripravnik)

- (1) Kantonalna uprava civilne zaštite ukoliko ima u svom sastavu profesionalnu vatrogasnu jedinicu, dužna je primiti vatrogasce pripravnike na pripravnički staž, na period od šest mjeseci.
- (2) Za vatrogasca pripravnika može se primiti lice koje ispunjava uslove iz člana 97. stav (2) ovog zakona i koje nije starije od 25 godina života.
- (3) Lice primljeno u radni odnos kao pripravnik - polaže ispit za vatrogasca.
- (4) Ispit iz stava (3) ovog člana polaže se u roku od tri mjeseca po isteku pripravničkog staža u skladu sa propisom iz člana 99. ovog zakona pred komisijom iz člana 98. stav (3) ovog zakona, koju imenuje Kantonalna uprava civilne zaštite.

Član 101.
(Provjera zdravstvene i psihofizičke sposobnosti)

- (1) Profesionalni vatrogasci i starješine vatrogasnih jedinica podliježu obavezi provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti jednom u dvije godine s tim da se, izuzetno, u opravdanim pojedinačnim slučajevima provjera sposobnosti može izvršiti i u kraćem roku po preporuci nadležne zdravstvene ustanove za taj pojedinačni slučaj.
- (2) Provjeru zdravstvene i psihofizičke sposobnosti profesionalnih vatrogasaca i starješina jedinice iz stava (1) ovog člana utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema propisu iz člana 163. Federalnog zakona.

Član 102.
(Raspoređivanje profesionalnog vatrogasca u slučaju umanjene radne sposobnosti)

- (1) Ako se pregledom zdravstvenog i psihofizičkog stanja iz člana 101. ovog zakona, utvrdi da profesionalni vatrogasac ili starješina jedinice nije sposoban za obavljanje tog posla, raspoređuje se na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim preostalim radnim sposobnostima u okviru vatrogasne jedinice, odnosno organa uprave civilne zaštite, a u slučaju da se ne može rasporediti ni na drugo odgovarajuće radno mjesto, onda se proglašava prekobrojnim.
- (2) U uslovima iz stava (1) ovog člana, radno - pravni status profesionalnog vatrogasca, odnosno starješine jedinice koji se proglasi prekobrojnim rješava se po

odredbama Zakon o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine koje se odnose na prekobrojnost državnih službenika - za vatrogasca i starješinu jedinice koji ima visoku stručnu spremu, a za vatrogasca i starješinu jedinice koji ima višu ili srednju stručnu spremu, radno - pravni status rješava se po odredbama Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje se odnose na prekobrojnost namještenika.

Član 103.

(Prijem u radni odnos na određeno vrijeme)

- (1) Kantonalna uprava civilne zaštite i općinske službe civilne zaštite mogu u toku ljeta kada je povećana opasnost od izbijanja požara prema godišnjem operativnom planu aktivnosti na gašenju požara, primati u radni odnos na određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet mjeseci, dobrovoljne vatrogasce ili druga lica koja imaju položen ispit vatrogasca ili položen ispit dobrovoljnog vatrogasca koji ispunjavaju uslove iz člana 97. stav (2) ovog zakona i raspoređuje u profesionalnu vatrogasnu jedinicu.
- (2) Prijem lica u radni odnos na određeno vrijeme prema stavu (1) ovog člana, vrši se bez objavljivanja javnog oglasa.

Član 104.

(Pasivno dežurstvo)

- (1) Za vrijeme provedeno na pasivnom dežurstvu (pripravnost za rad), starješini vatrogasne jedinice i vatrogascu ili drugom licu, pripada 15% naknade od osnovne plaće za svaki sat pasivnog dežurstva.
- (2) Evidenciju o vremenu pasivnog dežurstvu iz stava (1) ovog člana, dužan je voditi starješina profesionalne vatrogasne jedinice.

Član 105.

(Stož osiguranja)

- (1) Profesionalnom vatrogascu i starješini vatrogasne jedinice koji vrše operativne poslove vatrogastva, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci efektivno provedenih na tim poslovima.
- (2) Poslovi iz stava (1) ovog člana na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se propisom iz člana 158. stav (1) tačka 4) Federalnog zakona.
- (3) Lica iz stava (1) ovog člana imaju kolektivno osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službenih poslova ili u vezi sa obavljanjem službenih poslova.

Član 106.

(Plaće i naknade)

- (1) Zbog posebnih uslova rada, težine i prirode posla i odgovornosti za obavljanje poslova vatrogastva iz člana 61. ovog zakona, visina sredstava za plaće strajašine profesionalne vatrogasne jedinice, njihove zamjenike i vatrogasce u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici organa uprave civilne zaštite općine i Kantona, kao i za inspektore iz člana 136. stav (1) i člana 139. stav (2) ovog zakona, određuju se kao za državne službenike i namještenike, uvećana za 30%, a ostali službenici i namještenici na poslovima u profesionalnim vatrogasnim jedinicama imaju dodatak na plaću do 20%.
- (2) Radna mjesta iz stava (1) ovog člana za koja pripada uvećenje plaće za 30% odnosno do 20%, utvrđuju se u pravilniku o plaćama i naknadama organa uprave civilne zaštite općine i Kantona, a prema radnim mjestima koja su za profesionalnu vatrogasnu jedinicu utvrđena u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji tih organa.

Član 107.

(Pravo profesionalnih vatrogasaca na jednokratnu novčanu pomoć)

- (1) Profesionalni vatrogasac koji u sastavu profesionalne vatrogasne jedinice ili po naredbi nadležnog starješine vatrogasne jedinice ili organa uprave civilne zaštite ili štaba civilne zaštite, učestvuje u vršenju vatrogasne djelatnosti, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, bez svoje krivice zadobije povredu ili oboli, te zbog toga kod njega nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć čija se visina utvrđuje prema stepenu tjelesnog oštećenja.
- (2) Ako profesionalni vatrogasac, u uslovima iz stava (1) ovog člana, izgubi život, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada njegovoj porodici i biti će sahranjen o trošku organa uprave civilne zaštite u kojem se nalazi u radnom odnosu u mjestu koje odredi njegova porodica.
- (3) Jednokratna novčana pomoć ostvaruje se po postupku i u visini koji je utvrđen u propisu iz člana 115. stav (3) Federalnog zakona, a odnosi se za jednokratnu novčanu pomoć pripadnika civilne zaštite koji je donošen na osnovu Zakona o zaštiti i spašavanju.

Član 108.**(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca i vatrogasaca
pravnih lica na jednokratnu novčanu pomoć)**

- (1) Prava utvrđena u članu 107. ovog zakona, pod istim uslovima pripadaju i vatrogascu dobrovoljne vatrogasne jedinice iz vatrogasnog društva (u daljem tekstu: dobrovoljni vatrogasac), i vatrogascu iz vatrogasne jedinice pravnog lica kada po naredbi nadležnog organa uprave civilne zaštite ili štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa, učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i u slučaju kada učestvuje na obuci, stručnom osposobljavanju, ili vježbi koje za dobrovoljne vatrogasne jedinice, odnosno vatrogasne jedinice pravnog lica organiziraju organi uprave civilne zaštite ili drugi nadležni organi vlasti.
- (2) Ako dobrovoljni vatrogasac ili vatrogasac iz vatrogasne jedinice pravnog lica za vrijeme vršenja zadataka iz stava (1) ovog člana, bude povrijeđen ili oboli, ili izgubi život, ima prava utvrđena u članu 111. ovog zakona.

Član 109.**(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca na novčanu naknadu
u slučajevima intervencije, obuke)**

- (1) Dobrovoljni vatrogasac koji se nalazi u radnom odnosu u pravnom licu, organu uprave ili drugoj instituciji, kada po naredbi nadležnog organa uprave civilne zaštite ili štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa, učestvuje u vatrogasnoj intervenciji za vrijeme radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu koja se ostvaruje na način utvrđen u članu 112. ovog zakona.
- (2) Dobrovoljni vatrogasac koji nije u radnom odnosu, kada učestvuje u vatrogasnim intervencijama, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, ima pravo na novčanu naknadu u visini prosječne neto plaće u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, koja se određuje srazmjerno vremenu koje je vatrogasac proveo u vatrogasnoj intervenciji, odnosno osposobljavanju, obuci ili vježbi.
- (3) Ovu naknadu isplaćuje organ uprave civilne zaštite koji je naredio učešće dobrovoljnog vatrogasca u vatrogasnoj intervenciji, na provođenju stručnog osposobljavanja, obuci ili vježbi, odnosno čiji je štab civilne zaštite naredio to učešće.
- (4) Pravno lice, organ uprave ili druga institucija u kojima se dobrovoljni vatrogasac nalazi u radnom odnosu dužni su omogućiti tom vatrogascu odsustvovanje sa posla kada je pozvan na vršenje poslova vatrogastva iz stava (1) ovog člana.

**Odjeljak B. Prava građana za vrijeme učešća u
vatrogasnoj intervenciji****Član 110.****(Prava građana za vrijeme učešća u vatrogasnoj
intervenciji)**

- (1) Građanin koji po naredbi nadležnog štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bez svoje krivice zadobije povredu ili oboli, te zbog toga kod njega nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20% ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć koja se ostvaruje na način i pod uslovima koji su utvrđeni u članu 107. ovog zakona.
- (2) U uslovima iz stava (1) ovog člana, građanin ima pravo na troškove prevoza, smještaja i ishranu u toku vršenja tih poslova.
- (3) Smještaj i ishrana osiguravaju se pod uslovom ako učešće u gašenju požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara traje neprekidno duže od osam sati.
- (4) Građanin ima pravo na naknadu za svoju uništenu ili oštećenu odjeću i obuću koja nastane u toku učešća u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koja se određuje srazmjerno vrijednosti uništene ili oštećene odjeće i obuće prema mjesnim prilikama koju utvrđuje komisija koju formira organ uprave civilne zaštite iz stava (5) ovog člana.
- (5) Sredstva za naknade iz ovog člana osiguravaju se u budžetu općina i Kantona, koje obračunava i isplaćuje organ uprave civilne zaštite čiji je štab civilne zaštite naredio učešće građana u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara.

Član 111.**(Prava građana u slučajevima povrijeđivanja, bolesti,
invalidnosti i smrti kao neposrednih posljedica vršenju
zadataka na gašenju požara)**

- (1) Kada po naredbi nadležnog štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa građanin učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bude povrijeđen ili nastupi bolest ili invalidnost, kao neposredna posljedica vršenja zadataka na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, ima po tom osnovu prava iz penzijskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao za slučaj povrede na radu.
- (2) Članovi porodice građanina koji je u uslovima iz stava (1) ovog člana izgubio život, imaju prava iz penzijskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da je izgubio život za slučaj povrede na radu. U

ovom slučaju porodici pripada i pravo na troškove sahrane.

- (3) Prava iz stava (1) i (2) ovog člana, ostvaruju se na način i pod uslovima koji su utvrđeni u zakonu i drugim propisima o penzijskom, invalidskom i zdravstvenom osiguranju po osnovu povrede na radu.
- (4) Troškove sahrane iz stava (2) ovog člana isplaćuje organ uprave civilne zaštite čiji je štab civilne zaštite ili drugi nadležni organ naredio učešće građana u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 112.

(Naknade lica u radnom odnosu za učešće u vatrogasnoj intervenciji)

- (1) Lica u radnom odnosu koja po naredbi nadležnog štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa, učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, imaju pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje pravno lice, organ uprave ili druga institucija kod koje se to lice nalazi u radnom odnosu.
- (2) Naknada se obračunava u visini njegove prosječne mjesečne plaće utvrđene u prethodnom mjesecu prije učešća u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara srazmjerno vremenu provedenom na vršenju tih poslova.
- (3) Vrijeme provedeno na gašenju požara iz stava (1) ovog člana, računa se u radni staž i doprinos za penzijsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje plaća pravno lice, državni organ ili druga institucija kod koje se to lice nalazi u radnom odnosu.
- (4) Pravno lice, državni organ ili druga institucija koja je izvršila isplatu naknade iz stava (1) ovog člana, ima pravo podnijeti zahtjev za nadoknadu isplaćene naknade.
- (5) Zahtjev se podnosi organu uprave civilne zaštite čiji je štab civilne zaštite naredio učešće tih lica na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 113.

(Naknade nezaposlenih i drugih lica za učešće u vatrogasnoj intervenciji)

- (1) Lica koja samostalno obavljaju neku djelatnost i koja po naredbi nadležnog štaba civilne zaštite ili drugog nadležnog organa, učestvuju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju pravo na novčanu naknadu ako je učešće trajalo najmanje osam ili više sati.
- (2) Tu naknadu na zahtjev tog lica isplaćuje organ uprave civilne zaštite čiji je štab civilne zaštite naredio učešće tih lica u gašenju požara, s tim da ta

lica sama vrše uplatu doprinosa za penzijsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje iz vlastitih sredstava.

- (3) Novčana naknada iz stava (1) ovog člana obračunava se u visini prosječne dnevne zarade koja se dobije od prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, o čemu se donosi rješenje.
- (4) U uslovima iz stava (1) ovog člana, novčana naknada pripada i nezaposlenom licu, koju ostvaruje na način predviđen u odredbama stava (1) i (2) ovog člana.

Odjeljak C. Pravo na naknadu štete na materijalnim dobrima

Član 114.

(Naknada štete za oštećena ili uništena materijalna sredstva korištena u akciji gašenja požara)

- (1) Građani, pravna lica, organi uprave i druge institucije koji su po naredbi nadležnog štaba civilne zaštite, za vrijeme vatrogasne intervencije iz člana 87. i 88. ovog zakona, za potrebe gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, dali alat, prevozna, tehnička i druga sredstva, imaju pravo na naknadu štete koja nastane oštećenjem ili uništenjem tih sredstava tokom korištenja u akcijama gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.
- (2) Naknadu štete na zahtjev građana, pravnog lica, organa uprave ili druge institucije obračunava i isplaćuje organ uprave civilne zaštite čiji je štab civilne zaštite naredio predaju sredstava iz stava (1) ovog člana.
- (3) Naknada se isplaćuje u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje komisija koju formira organ uprave civilne zaštite čiji je štab naredio davanje sredstava iz stava (1) ovog člana.

Član 115.

(Naknada štete i troškova vatrogasnih jedinica nastalih učešćem u gašenju požara na području druge općine, grada, kantona)

- (1) Kada je profesionalna vatrogasna jedinica općine ili Kantona ili dobrovoljna vatrogasna jedinica vatrogasnog društva ili vatrogasna jedinica pravnog lica, po naredbi nadležnog organa uprave civilne zaštite ili nadležnog štaba civilne zaštite, učestvovala u gašenju požara na području druge općine ili grada, odnosno drugog kantona, ima pravo na naknadu:
 - a) za oštećenu ili uništenu opremu, tehnička i druga sredstva korištena u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
 - b) za sredstva utrošena za gašenje požara (gorivo, dnevnicke i druge troškove).

- (2) Naknadu za štete i troškove iz stava (1) ovog člana, utvrđuje komisija koja se formira prema članu 114. stav (3) ovog zakona, a određuje se u visini stvarne štete, odnosno u visini učinjenih troškova prema mjesnim prilikama, a realizira se na način propisan članom 123. stav (3), (4) i (5) Federalnog zakona.

Član 116.

(Naknada štete pravnim licima, državnim organima, institucijama i građanima nastale na materijalnim dobrima korištenim u gašenju požara)

- (1) Pravnim licima, državnim organima, drugim institucijama i građanima pripada naknada štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja se koriste u gašenju požara na osnovu naredbi koje se donose na osnovu člana 91. stav 1. tač. e), g), h), i), k) i l) ovog zakona.
- (2) Šteta koja nastane prema stavu (1) ovog člana, nadoknađuje se u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje komisija koja se formira prema članu 114. stav (3) ovog zakona.
- (3) Naknadu štete iz stava (2) ovog člana plaća općina, grad, odnosno kanton na čijem je području gašen požar, a nadoknada isplaćene naknade vrši se na način predviđen u članu 118. ovog zakona.
- (4) Pravo na naknadu štete iz stava (1) ovog člana nemaju građani, pravna lica, državni organi i druge institucije, ako je korištenje materijalnih dobara vršeno radi gašenja požara na njihovim objektima i materijalnim dobrima.

Član 117.

(Naknada štete vlasnicima ili korisnicima materijalnih dobara korištenih u gašenju požara)

- (1) Vlasnici, odnosno korisnici materijalnih dobara imaju pravo na naknadu štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja su korištena prilikom izvođenja vatrogasne intervencije prema članu 93. ovog zakona.
- (2) Stvarnu štetu prema mjesnim prilikama plaća općina ili Kanton čiji je rukovodilac akcije gašenja požara naredio korištenje tih sredstava, a obračun i isplatu štete vrši organ uprave civilne zaštite kome pripada taj rukovodilac akcije, koju utvrdi komisija koja se formira prema članu 114. stav (3) ovog zakona.

Član 118.

(Regresiranje troškova vatrogasne intervencije i štete)

- (1) Općina i Kanton koji su isplatili troškove vatrogasne intervencije i štete iz člana 115. stav (1) ovog zakona, imaju pravo na nadoknadu tih troškova i

štete koju ostvaraju od pravnih lica, državnih organa, drugih institucija i građana za koje se pravosnažnom sudskom odlukom utvrdi da su namjerno prouzrokovali taj požar.

- (2) Sudski postupak protiv pravnih lica, organa i institucija iz stava (1) ovog člana pokreće se tužbom koju podnosi organ uprave civilne zaštite općine, odnosno kantona na čijem je području vršena vatrogasna intervencija, odnosno gdje je gašen požar.

Član 119.

(Način procjene štete)

Procjena štete na materijalnim dobrima i drugoj imovini pravnih lica, organa uprave, drugih institucija i građana koja nastane od požara i eksplozija vrši se prema Uredbi o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/04, 38/06, 52/09 i 56/09).

POGLAVLJE VIII. STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Član 120.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih lica)

- (1) Pravna lica, organi uprave i druge institucije dužni su kontinuirano organizirati i provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje svih zaposlenika, odnosno državnih službenika i namještenika (u daljem tekstu: zaposlena lica) koji se nalaze u radnom odnosu za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima na kojima se nalaze.
- (2) Obuka i osposobljavanje obuhvata upoznavanje zaposlenih lica sa svim izvorima opasnosti i načinu provođenja mjera zaštite od požara utvrđenih u općem aktu iz člana 19. ovog zakona.
- (3) Pored obuke iz stava (1) ovog člana, obavezno je najmanje jednom u dvije godine izvršiti obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite od požara svih zaposlenih lica prema posebnom programu obuke iz stava (6) ovog člana.
- (4) Poslove stručnog osposobljavanja zaposlenih lica prema programu iz stava (3) ovog člana, mogu samostalno da organiziraju i provode pravna lica, organi i institucije iz stava (1) ovog člana ili da izvođenje te obuke povjere pravnim licima koja su registrirana za tu djelatnost, a koja dobiju ovlaštenje Kantonalne uprave civilne zaštite da ispunjavaju uslove za izvođenje obuke utvrđene u tom programu.
- (5) Zaposlena lica koja se, u skladu sa odredbom člana 19. stav (1) tačka f) ovog zakona, odrede da se

staraju za provođenje poslova zaštite od požara, odnosno lica raspoređena u službi zaštite od požara u pravnom licu, organu uprave i drugoj instituciji iz stava (2) tog člana, moraju imati najmanje srednju stručnu spremu, po pravilu, tehničkog smjera i položen ispit za protivpožarnu zaštitu iz stava (6) ovog člana.

- (6) Program obuke iz stava (3) i sadržaj programa i način polaganja ispita iz stava (5) ovog člana donosi organ iz člana 159. tačka 5) Federalnog zakona.

Član 121.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca)

- (1) Svi profesionalni vatrogasci vatrogasnih jedinica općina i Kantona podliježu obavezi stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja koje organiziraju i provode službe civilne zaštite općine i Kantonalna uprava civilne zaštite za vatrogasne jedinice u svom sastavu.
- (2) Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca provodi se putem obuke, seminara, savjetovanja, vježbi, kurseva ili drugih oblika stručnog osposobljavanja koja se organiziraju i provode prema planu i programu koji donosi Kantonalna uprava civilne zaštite iz člana 13. stav (1) tačka h), a koji realiziraju starješine profesionalnih vatrogasnih jedinica iz organa uprave civilne zaštite općine i Kantona.
- (3) Profesionalni vatrogasci mogu se uputiti i na stručnu obuku i osposobljavanje koje organiziraju druge institucije kada se radi o pitanjima iz oblasti vatrogastva.
- (4) Profesionalne vatrogasne jedinice iz stava (1) ovog člana dužne su da u okviru svoje redovne djelatnosti organiziraju i stalno provode stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicioniranje vatrogasaca svoje jedinice, radi održavanja i usavršavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom i pružanja pomoći u akcidentnim situacijama.
- (5) Provjera stručne i kondicione spremnosti profesionalnih vatrogasaca provodi se najmanje jedanput godišnje, a izvještaj o realizaciji iste, dostavlja Kantonalnoj upravi civilne zaštite.
- (6) Plan i program obuke iz stava (4) ovog člana donosi Federalna uprava civilne zaštite u kojem se određuje i način realiziranja te obuke.
- (7) Sredstva za troškove stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz stava (2), (3) i (4) ovog člana, osiguravaju zajednički Federalna i Kantonalna uprava civilne zaštite.
- (8) U cilju stvaranja uslova za školovanje lica za

obavljanje poslova vatrogasca, Kantonalna uprava civilne zaštite će u saradnji sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, poduzeti mjere da se u nastavne planove i programe za određene srednje škole, a prvenstveno škole tehničkog smjera, ugrade određeni sadržaji iz oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti pri čemu se postupa prema propisu iz člana 158. stav (1) tačka 3) Federalnog zakona.

- (9) Plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora iz člana 136. stav (1) i člana 139. stav (2) ovog zakona donosi, organizira i provodi tu obuku organ utvrđen članom 129. stav (7) Federalnog zakona.

Član 122.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje dobrovoljnih vatrogasaca)

- (1) Svi dobrovoljni vatrogasci koji se nalaze u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama koje su formirali dobrovoljna vatrogasna društva, kao i dobrovoljni vatrogasci koji se nalaze u vatrogasnim jedinicama koje su formirane u pravnim licima, podliježu obavezi stručnog osposobljavanja i usavršavanja i polaganja stručnog ispita iz oblasti vatrogasne djelatnosti (ispit za dobrovoljnog vatrogasca).
- (2) Program obuke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce iz stava (1) ovog člana, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce propisuje organ iz člana 130. stav 2. Federalnog zakona.
- (3) Obuku i osposobljavanje prema programu iz stava (2) ovog člana, kao i polaganje stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce provodi Kantonalna uprava civilne zaštite i osigurava finansijska sredstva za te poslove.
- (4) Stručni ispit iz oblasti vatrogastva, prema programu iz stavu (2) ovog člana, polažu i lica koja obavljaju poslove portira, odnosno recepcionara u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama.

POGLAVLJE IX. FINANSIRANJE ZAŠTITE OD POŽARA I VATROGASTVA

Član 123.

(Finansiranje zaštite od požara)

- (1) Finansijska sredstva potrebna za organiziranje, provođenje i unapređenje mjera zaštite od požara predviđenih ovim zakonom, kao i obučavanje i osposobljavanje zaposlenih lica planiraju i osiguravaju pravna lica, organi uprave i druge institucije svaki za svoje građevine i prostore i zaposlena lica.

- (2) Finansijska sredstva za potrebe iz stava (1) ovog člana, planiraju se i osiguravaju svake godine u okviru finansijskog plana pravnog lica, organa uprave i druge institucije, u okviru sredstava za obavljanje njihove redovne djelatnosti.

Član 124. (Finansiranje vatrogastva)

Vatrogasna djelatnost na nivou Kantona predviđena ovim zakonom finansira se iz:

- a) budžeta Kantona i općine;
- b) sredstava pravnih lica i vatrogasnih društava;
- c) premija osiguranja;
- d) dobrovoljnih priloga ili poklona pravnih i fizičkih lica;
- e) međunarodne pomoći;
- f) drugih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonom.

Član 125. (Finansiranje iz Budžeta Kantona)

- (1) Kanton finansira:

- a) obavljanje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz člana 12. i 13. ovog zakona koja su u nadležnosti Kantona i Kantonalne uprave civilne zaštite;
- b) organiziranje, pripremanje, materijalno opremanje, obuku i osposobljavanje i usavršavanje i rad zajedničke profesionalne vatrogasne jedinice koju osniva Kanton;
- c) pružanje materijalne pomoći općinama za finansiranje profesionalnih vatrogasnih jedinica koje osnivaju općine;
- d) učešće u saniranju posljedica na području Kantona koje su nastale požarom, poduzeto radi stvaranja uslova za život ljudi na području nastradalom požarom;
- e) istraživačke i razvojne projekte od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo iz nadležnosti Kantona;
- f) naknade za učešće profesionalnih vatrogasnih jedinica općina u slučaju pružanja pomoći drugim općinama u gašenju požara koje angažira Kantonalni štab civilne zaštite;
- g) organiziranje i provođenje stručne obuke i osposobljavanja vatrogasaca i drugih lica za obavljanje vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti Kantona;
- h) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima osnovanim na području Kantona za finansiranje određenih poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i

vatrogastvo, a posebno za finansiranje dobrovoljnih vatrogasnih jedinica osnovanih u tim društvima;

- i) naknade plaće i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i lica u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i naknade za korištenje njihovih prevoznih, tehničkih i drugih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po naredbi Kantonalnog štaba civilne zaštite;
 - j) učešće u sufinansiranju jedinice za zračni transport i gašenje požara na nivou Federacije, u skladu sa sporazumom Vlade Federacije i vlada kantona;
 - k) druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti Kantona.
- (2) Finansijska sredstva za finansiranje zadataka iz stava (1) ovog člana, planiraju se i osiguravaju u Budžetu Kantona na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite.

Član 126. (Finansiranje iz sredstava pravnih lica)

- (1) Pravna lica iz člana 81. stav (2) koja su dužna, a nisu osnovala sopstvenu dobrovoljnu ili profesionalnu vatrogasnu jedinicu, mogu sa općinom ili Kantonalnom upravom civilne zaštite zaključiti ugovor za finansiranje dodatnih snaga i sredstava profesionalne vatrogasne jedinice općine ili zajedničke vatrogasne jedinice Kantona, sa gledišta potrebnog broja vatrogasaca i odgovarajuće vatrogasne opreme, vozila, tehničkih i drugih sredstava da bi ta jedinica mogla efikasno gasiti požara u pravnom licu, na način kako je to utvrđeno članom 61. i 62. ovog zakona.
- (2) Pri utvrđivanju veličine snaga i sredstava profesionalne vatrogasne jedinice iz stava (1) ovog člana, postupit će se na način kako je to utvrđeno članom 64. ovog zakona.
- (3) Finansijska sredstva za finansiranje zadataka iz stava (1) ovog člana, planiraju se i osiguravaju u Budžetu Kantona na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite.

Član 127. (Finansiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava)

Dobrovoljna vatrogasna društava finansiraju se iz sredstava koja osiguravaju osnivači društva, sredstava donacija i drugih vrsta pomoći fizičkih i pravnih lica, kao i sredstava koja se za njihove aktivnosti osiguraju u budžetu Kantona i općine.

Član 128.
(Finansiranje vatrogasnih saveza)

Vatrogasni savezi finansiraju se članarinom svojih članova, donacijama i drugim vrstama pomoći pravnih i fizičkih lica, kao i sredstvima koja se za aktivnosti saveza osiguravaju u budžetu Kantona i općine.

Član 129.
(Finansiranje vatrogasnih jedinica pravnih lica)

Vatrogasne jedinice koje osnivaju pravna lica za svoje potrebe finansiraju se iz sredstava koja osigurava pravno lice u okviru sredstava za ostvarivanje svoje redovne djelatnosti.

Član 130.
(Dodatna finansiranja nerazvijenih općina)

- (1) Za općine koje imaju manje od 15.000 stanovnika ili su ekonomski nerazvijene, pa zbog toga nisu u mogućnosti u budžetu općine i drugim sredstvima predviđenim ovim zakonom u cjelini osigurati finansijska sredstva potrebna za finansiranje svoje profesionalne vatrogasne jedinice, dodatna sredstva će osigurati Kanton i Federacija.
- (2) Općine iz stava (1) ovog člana određuju se prema kategorijama područja posebne zaštite koja su uređena zakonom koji se odnosi na poticaj za razvoj područja posebne zaštite u Federaciji, kao i procjeni ugroženosti od požara područja Federacije, na način propisan u članu 141. stav (2) Federalnog zakona.

Član 131.
(Finansiranje iz premija osiguranja)

- (1) Društva za osiguranje i druga pravna lica koja se bave osiguranjem imovine pravnih i fizičkih lica, dužna su izdvajati finansijska sredstva iz premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila u iznosu od 6%, a 1% sredstava od naplaćene funkcionalne premije osiguranja, koja se odnosi na osiguranje motornih vozila.
- (2) Sredstva iz stava (1) ovog člana uplaćuju se na poseban račun budžeta (trezora) Kantona, a vode se na posebnom jedinstvenom transakcijskom računu budžeta Federacije, Kantona i općine. Ta sredstva se raspodjeljuju tako što 10 % pripada Federaciji, 20 % Kantonu, od čega 4% za dobrovoljne vatrogasne jedinice formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na nivou Kantona i 70 % općini od čega 6 % za dobrovoljne vatrogasne jedinice formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima u općini, u kojoj su ta sredstva ostvarena.

- (3) Izuzetno, ako je u Kantonu formirana zajednička profesionalna vatrogasna jedinica za potrebe svih ili pojedinih općina na području Kantona, sredstva iz stava (1) ovog člana raspoređuju se tako što 5% pripada Federaciji, a Kantonu 95%, od čega 10 % za formirane dobrovoljne vatrogasne jedinice u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na nivou Kantona, s tim da se ova odredba ne odnosi na općine koje nisu obuhvaćene zajedničkom vatrogasnom jedinicom.
- (4) Sredstva na transakcijskom računu iz stava (2) ovog člana, koja nisu potrošena ne gase se istekom kalendarske (fiskalne) godine već se akumuliraju sa sredstvima koja se prikupljaju u toku naredne godine.
- (5) Sredstva iz stava (2) i (3) ovog člana mogu se koristiti samo za nabavku vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava za vatrogasne jedinice, stručno obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca i održavanje opreme i vatrogasnih sredstava, te investicionu izgradnju i opremanje objekata za potrebe vatrogasnih jedinica.
- (6) Uslove, prioritete i način korištenja sredstava iz stava (2) i (3) za namjene iz stava (5) ovog člana, utvrđuju:
 - a) za sredstva Kantona - Vlada kantona, na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite;
 - b) za sredstva općine - općinski načelnik, na prijedlog službe civilne zaštite općine.
- (7) Kontrolu uplate sredstava iz stava (1) ovog člana vrše nadležni organi i službe iz člana 137. stav (7) Federalnog zakona.

Član 132.
(Finansiranje iz drugih izvora)

- (1) Općina u skladu sa članom 124. tačka f) ovog zakona, a u vezi sa članom 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06), može donijeti odluku o taksama odnosno naknadama za vatrogastvo.
- (2) Obveznike, visinu naknade odnosno takse i način prikupljanja, iz stava (1) ovog člana, kao i druga pitanja utvrđuju se posebnom odlukom općinskog vijeća.
- (3) Pravna lica koja formiraju vlastitu profesionalnu vatrogasnu jedinicu isključuju se od obaveze plaćanja naknade iz stava (1) ovog člana.
- (4) Sredstva iz stava (1) ovog člana mogu se koristiti isključivo za namjene iz člana 131. stav (5) ovog zakona.

POGLAVLJE X. UPRAVNI NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 133.

(Nadležnost za vršenje upravnog nadzora)

- (1) Kantonalna uprava civilne zaštite vrši upravni nadzor u odnosu na pitanja koja su ovim zakonom stavljena u njenu nadležnost.
- (2) Taj nadzor se ostvaruje u pravnim licima, kantonalnim organima uprave i općinskim službama za upravu na području Kantona.
- (3) Upravni nadzor obuhvata uvid i kontrolu zadataka i aktivnosti koje se odnose na provođenje mjera zaštite od požara, pregled akata i dokumentacije iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, pružanje stručne pomoći davanjem stručnih objašnjenja i uputa za rad na upite pravnih lica, organa uprave i drugih institucija ili na drugi način, traženje podataka i obavještenja o obavljanju poslova zaštite od požara, odnosno provođenja vatrogasne djelatnosti, poduzimanje odgovarajućih mjera na pravilnom postupanju u primjeni ovog zakona, kao i rješavanje u prvostepenom upravnom postupku u slučajevima predviđenim ovim zakonom.
- (4) Pravna lica, državni organi i druge institucije dužni su dostaviti podatke i dokumentaciju koju zatraži organ iz stava (1) ovog člana.

Član 134.

(Predmet upravnog nadzora)

Upravni nadzor iz člana 133. ovog zakona, odnosi se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti i mjera u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti, prema ovom zakonu.

POGLAVLJE XI. INSPEKCIJA ZA ZAŠTITU OD POŽARA I VATROGASTVO

Odjeljak A. Inspeksijski nadzor zaštite od požara i vatrogastvo iz nadležnosti Kantonalne uprave civilne zaštite

Član 135.

(Nadležnost kantonalne inspekcije iz Kantonalne uprave civilne zaštite)

- (1) Kantonalni inspektori za zaštitu od požara i kantonalni inspektori za vatrogastvo iz Kantonalne uprave civilne zaštite, u okviru svoje nadležnosti u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, vrši inspeksijski nadzor u oblasti zaštite od požara i

vatrogastva u općinama i svim pravnim licima od značaja za Kanton i općinu, a koja su utvrđena u odredbama stava (2) i (3) ovog člana.

- (2) U oblasti zaštite od požara inspeksijski nadzor odnosi se na slijedeća pitanja:
 - a) organiziranje i provođenje zaštite od požara u organima uprave, pravnim licima i drugim institucijama u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima donešenim na osnovu ovog zakona i Federalnog zakona;
 - b) vršenje poslova iz nadležnosti općinske službe civilne zaštite iz člana 17. Federalnog zakona;
 - c) programiranje razvoja zaštite od požara, u skladu sa odredbom člana 14. ovog zakona i člana 19. Federalnog zakona;
 - d) donošenje planova zaštite od požara općina i pravnih lica od značaja za općinu i Kanton u skladu sa odredbama člana 16. i 17. ovog zakona i člana 21. i 22. Federalnog zakona;
 - e) opće akte iz člana 19. ovog zakona u državnim organima i pravnim licima od značaja za općinu i Kanton;
 - f) dostavljanje podataka operativnim centrima civilne zaštite općine i Kantona u skladu sa odredbama člana 48. ovog zakona;
 - g) provođenje statističkih istraživanja iz oblasti zaštite od požara iz nadležnosti općine i Kantona prema članu 49. ovog zakona;
 - h) planiranje i osiguranje finansijskih sredstava za potrebe iz člana 123. ovog zakona u kantonalnim i drugim organima uprave, općini i pravnim licima od značaja općinu i Kanton;
 - i) provođenje obuke i osposobljavanja zaposlenih lica iz člana 120. ovog zakona u kantonalnim i drugim organima uprave, općine, pravnim licima od značaja za općinu i Kanton.
 - j) donošenje propisa kojim se uređuje organizacija i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području općine i njihova usklađenost sa ovim zakonom.
- (3) U oblasti vatrogastva inspeksijski nadzor se vrši u odnosu na slijedeća pitanja:
 - a) nadzor nad provođenjem onih mjera zaštite od požara koje su od značaja za efikasno izvršenje vatrogasne intervencije, a što se odnosi naročito na slijedeća pitanja: ispravnost i funkcionalnost vodozahvata, hidranata, aparata za gašenje požara, odlaganje zapaljivih tekućina, gasova i drugih zapaljivih materija u podrumima, tavanima i drugim mjestima gdje predstavljaju opasnost, prohodnost požarnih puteva i prilaza elektrorazvodnim tablama, hidrantima, aparatima, blokadnim ventilima gasnih instalacija i slično, te

- provođenje zabrane korištenja otvorenog plamena i pušenja na mjestima sa povećanom opasnošću od pojave požara;
- b) lične i materijalne formacije vatrogasnih jedinica općine i grada i popunjenost tih jedinica vatrogascima koji ispunjavaju propisane uslove, pravilnost čuvanja tehničkih sredstava i vatrogasne opreme i njeno održavanje u ispravnom stanju i provođenje obuke i stručnog osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca tih jedinica prema utvrđenim planovima i programima obuke;
 - c) vođenje propisane evidencije iz člana 67. i pravilnost postavljanja komandira jedinica iz člana 81. ovog zakona na način predviđen u članu 71. ovog zakona;
 - d) vođenje evidencija iz člana 104. ovog zakona;
 - e) osnivanje vatrogasnih jedinica u pravnim licima prema članu 81. ovog zakona;
 - f) vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava u skladu sa odredbama člana 73. do 77. ovog zakona;
 - g) usklađenost općih akata vatrogasnih društava i njihovih saveza sa odredbama člana 74. do 76. i člana 80. ovog zakona.
 - h) primanje vatrogasca pripravnika na pripravnički staž u skladu sa odredbom člana 100. ovog zakona;
 - i) rješavanje zahtjeva građana i drugih lica u vezi ostvarivanja naknada u skladu sa odredbama članova 110. do 119. ovog zakona;
 - j) organiziranje i provođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja dobrovoljnih vatrogasaca u skladu sa članom 122. ovog zakona.

Član 136.

(Inspektori Kantonalne uprave civilne zaštite)

- (1) Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 135. ovog zakona iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva obavljaju kantonalni inspektor zaštite od požara i kantonalni inspektor za vatrogastvo, koji imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05) i članom 18. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“-prečišćeni tekst broj: 13/08 i 3/10).
- (2) Inspekcijski nadzor se provodi po pravilima Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH," broj: 2/98 i 48/99).
- (3) Kantonalni inspektori iz stava (1) ovog člana, mogu biti lica koja imaju najmanje visoku stručnu spremu, VII stepen, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i

tehničkih struka koje su utvrđene u propisu iz člana 159. tačka 1. Federalnog zakona i najmanje pet godine radnog staža, s tim da inspektor za vatrogastvo, mora imati položen i ispit za rukovodioca akcije gašenja požara.

- (4) Ako nije postavljen kantonalni inspektor za zaštitu od požara ili kantonalni inspektor za vatrogastvo iz stava (1) ovog člana, u tom slučaju privremeno, do postavljanja tog kantonalnog inspektora, inspekcijski nadzor vrši federalna inspekcija iz Federalne uprave civilne zaštite.

Član 137.

(Rješenja inspektora Kantonalne uprave civilne zaštite)

- (1) Sve mjere koje kantonalni inspektor za zaštitu od požara i inspektor za vatrogastvo naređuje, pri vršenju inspekcijskog nadzora, vrše se rješenjem.
- (2) Kantonalni inspektor za vatrogastvo, pri vršenju inspekcijskog nadzora iz člana 135. stava (3) ovog zakona, može narediti svaku mjeru kojom se može otkloniti ili spriječiti nastanak negativnih posljedica i kojom se osigurava postupanje u tim pitanjima na način predviđen članom 149. stav (1) Federalnog zakona.
- (3) Protiv rješenja kantonalnog inspektora može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (4) Žalba se izjavljuje federalnoj inspekciji za zaštitu od požara i vatrogastva iz Federalne uprave civilne zaštite, ako je rješenje donešeno na osnovu ovog zakona i propisa donešenih na osnovu ovog zakona.
- (5) Rješenje donešeno po žalbi iz stava (3) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Pravna lica, državni organi i druge institucije iz člana 135. ovog zakona, kod kojih se vrši inspekcijski nadzor, dužna su postupiti po rješenju kantonalnog inspektora.

Odjeljak B. Inspekcijski nadzor zaštite od požara iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona

Član 138.

(Inspekcijski nadzor Ministarstva unutrašnjih poslova)

- (1) Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo unutrašnjih poslova) vrši poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara određenih ovim zakonom i planovima zaštite od požara, kao i nad provođenjem propisa o tehničkim normativima i

- standardima koji se odnose na zaštitu od požara, osim u pitanjima koja su u članu 135. ovog zakona, stavljena u nadležnost Kantonalne uprave civilne zaštite.
- (2) Inspektori organa unutrašnjih poslova iz stava (1) ovog člana, dužni su pri vršenju inspekcijskog nadzora ostvarivati odgovarajuću saradnju sa inspektorima iz Federalne, odnosno Kantonalne uprave civilne zaštite u cilju rješavanja pitanja od zajedničkog interesa.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova vrše kantonalni inspektori za zaštitu od požara (u daljem tekstu: inspektori).
- (3) Inspektor iz stava (2) ovog člana može biti lice koje ispunjava uslove predviđene za inspektore iz člana 136. stav (3) ovog zakona.
- (4) Sadržaj i način vršenja poslova inspekcijskog nadzora iz stava (1) ovog člana, utvrđuje se propisom iz člana 164. tačka 4) Federalnog zakona.

Član 139.

(Nadležnost inspekcije Ministarstva unutrašnjih poslova)

- (1) Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara:
- u skladištima eksplozivnih materija za upotrebu u privredi;
 - u objektima i postrojenjima za proizvodnju energije nazivne snage do 35 MW;
 - u skladištima zapaljivih tečnosti kapaciteta do 1000 m³;
 - u skladištima zapaljivih gasova u bocama kapaciteta do 5000 kg;
 - skladištima zapaljivih gasova kapaciteta do 30 m³;
 - u objektima hemijske, tekstilne i drvne industrije i drugim industrijskim objektima na području Kantona;
 - u trgovinskom prometu pirotehničkih sredstava;
 - u pravnim licima i organima uprave i drugim institucijama kojima je povjereno na upravljanje područje prirodnog i kulturno-istorijskog naslijeđa od značaj za Kanton i općinu;
 - u organima uprave i drugim institucijama koje se bave poslovima arhive i arhivske građe iz nadležnosti Kantona i općina;
 - u objektima masovnog okupljanja građana (koncertne dvorane, stadioni, sportske dvorane itd.);
 - u objektima u vlasništvu Kantona i općina;
 - u objektima fizičkih lica i objektima pravnih lica u državnom ili privatnom vlasništvu koji nisu u kategoriji industrijskih objekata;
 - sarađuju u akcijama policije, vezanim za kontrolu prometa eksplozivnih i drugih opasnih materija iz nadležnosti Kantona;
 - učestvuju u radu operativnih ekipa na razjašnjenju uzroka i utvrđivanju odgovornosti za nastanak požara, eksplozija i havarija, te akcidenata sa opasnim materijama u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Član 140.

(Postupanje inspektora Ministarstva unutrašnjih poslova)

- (1) Inspektori iz člana 139. stav 2. ovog zakona, pri obavljanju inspekcijskih poslova, imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je naveden u članu 136. stav (1) ovog zakona, a inspekcijski nadzor vrše u skladu sa ovim zakonom i propisima i pravilima tehničke struke.
- (2) U cilju sprječavanja izbijanja i širenja požara, inspektori mogu narediti da se poduzmu sljedeće mjere:
- izvrši ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti postrojenja, instalacija ili uređaja od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara, ili su u funkciji zaštite od požara, gašenja i sprječavanja širenja požara;
 - dovedu u ispravno stanje ili da se preurede, premjeste odnosno demontiraju postrojenja, instalacije ili uređaji od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara;
 - dovedu u ispravno i funkcionalno stanje postrojenja, instalacije ili uređaje koji su u funkciji zaštite od požara, gašenja i sprječavanja širenja požara;
 - izvrši popravka, rekonstrukcija, dogradnja i pregradnja na objektima u svrhu sprječavanja izbijanja i širenja požara ili spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
 - zabrani upotreba objekta ili postrojenja, uređaja i instalacija ako se njihovim preuređenjem ili drugim mjerama ne može otkloniti opasnost od požara po ljude i tuđa materijalna dobra;
 - izvrši uklanjanje građevinskih i drugih fizičkih prepreka, predmeta i materijala koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzu i efikasnu evakuaciju ljudi i gašenje požara, ili bi svojim izgledom ili funkcijom mogli dovesti u zabludu ljude koji se evakuiraju;

- g) izvrši uklanjanje zapaljivih materijala koji su ugrađeni u konstruktivne elemente građevine, ili su upotrebljeni za horizontalne i vertikalne površine evakuacionih puteva, ako ti materijali predstavljaju opasnost za nastanak i širenje požara ili u požaru razvijaju otrovne gasove ili preveliku količinu dima;
 - h) izvrši uklanjanje i čišćenje otpadnih materija i prašine sa mjesta na kojima pogoduju izbijanju i širenju požara;
 - i) zabrani upotrebu otvorenog plamena, iskrenja i žara, uključujući i uređaje koji ih mogu stvarati, na mjestima na kojima bi mogli izazvati požar;
 - j) zabrani upotrebu ili držanje lako zapaljivih tečnosti i gasova, kao i posebno zapaljivih čvrstih materija, ako se koriste na način koji nije siguran ili se drže na neuslovnim mjestima ili mjestima na kojima predstavljaju opasnost po okolinu;
 - k) poduzmu zaštitne mjere protiv namjernog ili slučajnog ubacivanja predmeta u objekte i prostore gdje bi mogli izazvati požar;
 - l) izvrši obilježavanje požarnih puteva i puteva evakuacije, postave odgovarajući znaci, natpisi i uputstva, izvede sigurnosna i panik rasvjeta;
 - m) izvedu propisni izlazi iz objekata radi omogućavanja brzog izlaska ljudi u slučaju požara;
 - n) osigura stalni nadzor nad mjestima gdje su smještene zapaljive i eksplozivne materije;
 - o) osigura stalno, povremeno ili privremeno vatrogasno ili protivpožarno dežurstvo u građevinama ili vanjskom prostoru;
 - p) osigura stabilne, polustabilne, mobilne i druge odgovarajuće instalacije i uređaje za gašenje požara, kao i instalacije za dojavu požara i druge instalacije i uređaje sa zaštitnim i kontrolnim djelovanjem u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara;
 - q) zabrani daljnje izvođenje radova dok izvođač radova ne poduzme potrebne mjere za sprečavanje izbijanja širenja požara i ne osigura potrebna sredstva i opremu za gašenje požara;
 - r) otklone nedostaci u projektnoj dokumentaciji koja nije u skladu sa propisima, standardima i drugim normativima u funkciji zaštite od požara, a prema potrebi i da zabrani daljnje izvođenje radova dok se navedeni propusti ne otklone, i
 - s) naredi poduzimanje drugih mjera propisanih tehničkim propisima, radi sprečavanja izbijanja i širenja požara.
- (3) Prije određivanja mjera iz tačke a) do e) stava (2) ovog člana, inspektor može odrediti stručni komisijski pregled objekta i postrojenja, ako ocjeni da je taj pregled neophodan.

Član 141. **(Ovlaštenja inspektora)**

- (1) Pri vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ima slijedeća ovlaštenja:
 - a) pregledati sve zatvorene prostorije i otvorene prostore, postrojenja i uređaje, te poduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara;
 - b) može ući u stan na traženje stanara ili radi otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti od požara po život i zdravlje ljudi ili materijalnih dobara većeg obima.
- (2) Pravno lice i drugi korisnici ili vlasnici građevina i prostora dužni su omogućiti inspektorima obavljanje inspekcijskog nadzora i na njegovo traženje pružiti potrebne podatke, dokumente i obavještenja.

Član 142. **(Mjere u slučajevima neposredne opasnosti od nastanka požara ili eksplozije)**

Ako postoji neposredna opasnost od nastanka požara ili eksplozije i ako je ugrožen život i zdravlje ljudi i njihova materijalna dobra, i ako drugim mjerama nije moguće otkloniti opasnost, inspektor će svojim rješenjem ograničiti ili zabraniti:

- a) rad u građevini ili rad pojedinog uređaja;
- b) upotrebu zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija, tehnoloških postupaka ili proizvoda;
- c) obavljanje pojedinih djelatnosti ili poslova.

Član 143. **(Rješenja inspektora Ministarstva unutrašnjih poslova)**

- (1) Sve mjere iz člana 140. i 142. ovog zakona inspektor naređuje rješenjem.
- (2) Protiv rješenja inspektora iz Ministarstva unutrašnjih poslova, može se izjaviti žalba inspekciji za zaštitu od požara Ministarstva unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (3) Rješenje donešeno po žalbi iz stava (2) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (4) U rješenju o ograničenju ili zabrani iz člana 140. i 142. ovog zakona, inspektor može odrediti da žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

- (5) Pravna lica i vlasnici i korisnici građevina i prostora dužni su postupiti po rješenju inspektora iz stava (1) ovog člana.

Odjeljak C. Inspeksijski nadzor zaštite od požara u šumama, na poljoprivrednom zemljištu i okolišu

Član 144.

(Inspeksijski nadzor zaštite od požara u šumama, na poljoprivrednom zemljištu i okolišu)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara u šumama i na šumskom zemljištu obavljaju šumarski inspektori, na poljoprivrednom zemljištu obavljaju poljoprivredni inspektori, a za zaštićena područja prirodnog i kulturno - istorijskog nasljeđa nadzor vrše inspektori Ministarstva unutrašnjih poslova u skladu sa članom 139. stav (1) tačka h) ovog zakona.
- (2) Kantonalni inspektori iz stava (1) ovog člana, pri vršenju tog inspeksijskog nadzora imaju ovlaštenja inspektora utvrđena u propisima koji se odnose na te inspekcije.

POGLAVLJE XII. PROPISI OPĆINE

Član 145.

(Propisi općine)

Općina je dužna svojim propisom utvrditi nadležnost svojih organa vlasti u oblasti zaštite od požara i vatrogastva i druga pitanja koja su za općinu predviđena ovim i Federalnim zakonom, kao i pitanja koja nisu uređena ovim i Federalnim zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području općine.

POGLAVLJE XIII. - KAZNENE ODREDBE

Član 146.

Prekršaji i kazne za učinjene prekršaje pravnih lica, drugih institucija, rukovodilaca organa uprave i upravnih organizacija i drugih državnih institucija i pojedinaca, utvrđeni su u članu 166. do 169. Federalnog zakona.

DIO TREĆI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 147.

(Rokovi organizovanja vatrogasnih jedinica)

- (1) Općine i Kanton dužni su svoje postojeće profesionalne vatrogasne jedinice koje postoje na dan stupanja na snagu ovog zakona organizirati u skladu sa odredbama čl. 56. do 60. i člana 64. ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Federalnog zakona.
- (2) Poslove iz stava (1) ovog člana, planiraju i osiguravaju njihovo izvršenje općinski načelnici, a u Kantonu Vlada Kantona.
- (3) Dobrovoljne vatrogasne jedinice u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasne jedinice u pravnim licima, organizirat će se u skladu sa ovim zakonom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Federalnog zakona.

Član 148.

(Rokovi za donošenje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji)

- (1) Organi uprave civilne zaštite Kantona i općine dužni su donijeti pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i u njima utvrditi radna mjesta za vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koji su ovim zakonom stavljeni u njihovu nadležnost, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Organi civilne zaštite iz stava (1) ovog člana preuzimaju u radni odnos sve profesionalne vatrogasce i starješine profesionalnih vatrogasnih jedinica općine i Kantona i državne službenike i namještenike koji se nalaze na radu u tim jedinicama, koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu na radu u tim jedinicama i raspoređuju se, odnosno postavljaju na radna mjesta utvrđena u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa civilne zaštite iz stava (1) ovog člana za koja ispunjavaju utvrđene uslove.
- (3) Objekti, oprema, tehnička i druga sredstva kojima raspolažu vatrogasne jedinice iz stava (2) ovog člana, na dan stupanja na snagu Federalnog zakona, preuzimaju nadležni organi civilne zaštite iz stava (1) ovog člana.
- (4) Izvršenje poslova iz stava (1) do (3) ovog člana osigurava Vlada Kantona, odnosno općinski načelnici.

Član 149.**(Rokovi za usklađivanje odluka općinskog vijeća)**

Općine su dužne u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona izvršiti usklađivanje svojih odluka općinskog vijeća iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva sa odredbama ovog zakona.

Član 150.**(Rokovi za donošenje pravilnika i plana zaštite od požara za pravna lica, organe uprave i druge institucije)**

- (1) Pravna lica, organi uprave i druge institucije dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti vlastiti Pravilnik o zaštiti od požara, kako je to utvrđeno članom 19. ovog zakona i članom 24. Federalnog zakona.
- (2) Pravna lica, organi uprave i druge institucije iz stava (4) člana 17. ovog zakona i stava (3) člana 22. Federalnog zakona, dužna su donijeti plan zaštite od požara za vlastite potrebe u roku od tri mjeseca od dana donošenja Plana zaštite od požara općine ili Kantona.

Član 151.**(Prestanak primjene postojećih podzakonskih propisa)**

Postojeći podzakonski propisi Kantona ostaju na snazi do donošenja propisa predviđenih ovim i Federalnim zakonom.

Član 152.**(Prelazni uslovi za vatrogasna lica)**

- (1) Starješine vatrogasnih jedinica, profesionalni i dobrovoljni vatrogasci i druga lica koja imaju položen stručni ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovodioca akcije gašenja požara po dosadašnjim propisima, smatra se da imaju položen taj ispit po propisima predviđenim ovim zakonom.
- (2) Starješina profesionalne vatrogasne jedinice ili njegov zamjenik koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu na radnom mjestu straješine jedinice odnosno zamjenika starješine, a imaju jedan stepen nižu školsku spremu od stručne spreme propisane ovim zakonom, mogu ostati na tom radnom mjestu, do sticanja odgovarajućeg stepena školske spreme, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu Federalnog zakona.
- (3) Profesionalni vatrogasci i starješine tih jedinica koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nemaju položen ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovodioca akcije gašenja požara dužni su taj ispit položiti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz člana 99. ovog zakona.

Član 153.**(Prestanak primjene)**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o zaštiti od požara Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 4/04).

Član 154.**(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-02-9737/11

Datum, 11.04.2011. godine

Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI**Miralem Galijašević, s.r.****100.**

Na osnovu člana 37. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i člana 45. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 12/09, 19/09 i 5/10-isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj 11.04.2011. godine, donijela je:

**PROGRAM RADA
SKUPŠTINE ZA 2011. GODINU****I UVOD**

Programske aktivnosti Skupštine Zeničko-dobojskog kantona u 2011. godini su determinisane ustavnim položajem Skupštine Kantona, kao organa zakonodavne vlasti, njenim ustavnim nadležnostima i nadležnostima Kantona uopšte.

Programski zadaci postavljeni su u cilju ostvarenja politike Skupštine kojom se žele urediti sve oblasti života i rada u nadležnosti Kantona.

Program rada Skupštine za 2011. godinu čine akti iz normativno-pravne, studijsko-analitičke i informaciono-dokumentacione djelatnosti iz nadležnosti Skupštine Zeničko-dobojskog kantona koje su propisane Ustavom Federacije BiH, Ustavom Zeničko-dobojskog kantona i zakonima.

